

SERVEIS PER A ASSOCIACIONS

ÚTIL PRÀCTIC 23

Les obligacions fiscals de les entitats no lucratives

3a edició actualitzada (Setembre 2024)

Alícia Artiaga i Porcar

Ajuntament de
Barcelona

COORDINACIÓ:

Espai Torre Jussana – Serveis per a Associacions

Av. Cardenal Vidal i Barraquer, 30

08035 Barcelona

tjussana@bcn.cat

www.tjussana.cat

AUTORIA:

Alícia Artiaga i Porcar

DISSENY I MAQUETACIÓ:

Anna Giménez - Gemma Parés (CAB – Torre Jussana)

Sonia Vargas (soniavargasdesign.com)

CORRECCIÓ:

Plataforma per la llengua

DIPÒSIT LEGAL: B.8812-2013

Març 2013 (1a Edició)

Maig 2016 (2a Edició)

Setembre 2024 (3a Edició)

Index

Presentació	4
Torre Jussana, serveis a les associacions	5
L'autora i introducció	8
I. Per on comencem?	10
II. Número d'Identificació Fiscal (NIF) i certificat digital	13
III. Impost sobre societats (IS)	19
IV. Impost sobre activitats econòmiques (IAE)	26
V. Impost sobre el valor afegit (IVA)	28
VI. Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)	35
VII. Llei 49/2002 de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge	45
VIII. Incentius al mecenatge i altres deduccions	50
IX. Declaració d'utilitat pública	54
X. Calendari	58
XI. Glossari	61
XII. Bibliografia complementària, normativa de referència i altres fonts de consulta	64

Presentació

Torre Jussana-Centre de Serveis a les Associacions

continua apostant per editar publicacions que tenen per objectiu facilitar-vos, a les associacions, l'assoliment de les vostres finalitats. És el cas d'aquesta col·lecció, els Útils Pràctics, amb la qual es pretén aportar eines pràctiques per a resoldre els dubtes més comuns que puguin sorgir en el vostre dia a dia.

Al 2013 vam llançar la primera edició d'aquest document i, d'ençà de la primera actualització que es va realitzar al 2016, han estat diversos els canvis legislatius que afecten el sistema impositiu al que, també, estan subjectes les associacions i resta d'entitats. Des de petites modificacions en alguns dels impostos (trams, terminis, formularis, etc...) fins a l'aprovació el passat mes de desembre de 2023 del Real Decret Llei 6/2023 que modifica la Llei 49/2002, Llei de Mecenatge. Per tot plegat hem considerat necessari, de nou, actualitzar el número 23 de la col·lecció, dedicat a **les obligacions fiscals de les entitats no lucratives**.

Aquest Útil Pràctic ha estat concebut des dels seus inicis amb l'objectiu d'exposar a les associacions com funciona

Lluís Rabell

Regidor de Participació

Barcelona, Juny de 2024

el sistema tributari, evitar que sigui considerat un tema inabastable i incompreensible i facilitar que pugueu gestionar millor les vostres obligacions fiscals. La fiscalitat és un conjunt de regles de joc clau per a construir l'espai comú de la manera més completa possible. I les associacions, com a figures jurídiques amb voluntat de millorar les condicions de vida de la ciutadania, heu de conèixer-les a fons per a saber quines són les vostres obligacions.

Des de l'Ajuntament de Barcelona i el Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), entitat gestora de Torre Jussana, esperem que aquestes pàgines us resultin especialment útils i pràctiques. Us animem a aprofitar-les i a complementar-les, si ho considereu pertinent, amb els recursos i serveis que ofereix l'equipament.

Amb el convenciment que les associacions sou cabdals per a fer de Barcelona una ciutat justa socialment i sana democràticament, treballem per oferir-vos serveis que us ajudin a millorar el vostre funcionament.

Us convidem, doncs, a llegir-lo; si teniu dubtes, ja sabeu que teniu l'equip de Torre Jussana a la vostra disposició (**www.tjussana.cat**).

Aida Leal i Joan Manuel V. Parisi

Consell d'Associacions de Barcelona

Torre Jussana, serveis a les associacions

El model Torre Jussana

Què us oferim?

A l'Espai Torre Jussana - Centre de serveis a les associacions treballem per oferir-vos informació, formació, assessoraments, acompanyaments, suport en l'elaboració dels tràmits digitals, publicacions, cessió d'espais, difusió del fet associatiu i molts més serveis amb la intenció de millorar la vostra capacitat per a assolir les finalitats i els reptes que us heu plantejat com organització. En aquesta tasca, la nostra experiència ens ha portat a definir una estratègia d'atenció i intervenció que ens permet establir diferents plans d'actuació per a cada cas.

Continuem avançant en el suport a les organitzacions sense ànim de lucre de Barcelona, oferint mecanismes de millora, orientats al seu desenvolupament integral. La clau de volta radica a detectar allò que és millorable per buscar la fórmula o el conjunt de fórmules més adequades perquè es puguin produir els avenços desitjats.

Trenquem tòpics

Sovint ens trobem amb molts tòpics que acaben definint el sector: la gent no participa, ningú no vol assumir responsabilitats, som els de sempre... Formulacions més o menys encertades però que tenen poc a veure amb algunes realitats. Barcelona no seria possible sense els associacionismes i la participació de la gent que assumeix responsabilitats. I per això, aquests prejudicis, com a mínim, cal qüestionar-los per tal que no acabin limitant l'important paper dels col·lectius en la construcció d'una ciutat millor per als seus habitants.

El que us proposem, si sou una entitat que voleu superar els tòpics i que creu en la feina que fa i en la del conjunt del moviment associatiu de la ciutat, és animar-vos a comptar amb nosaltres per a millorar, créixer i optimitzar al màxim l'acció de les persones que hi ha al darrere de la vostra entitat.

Com?

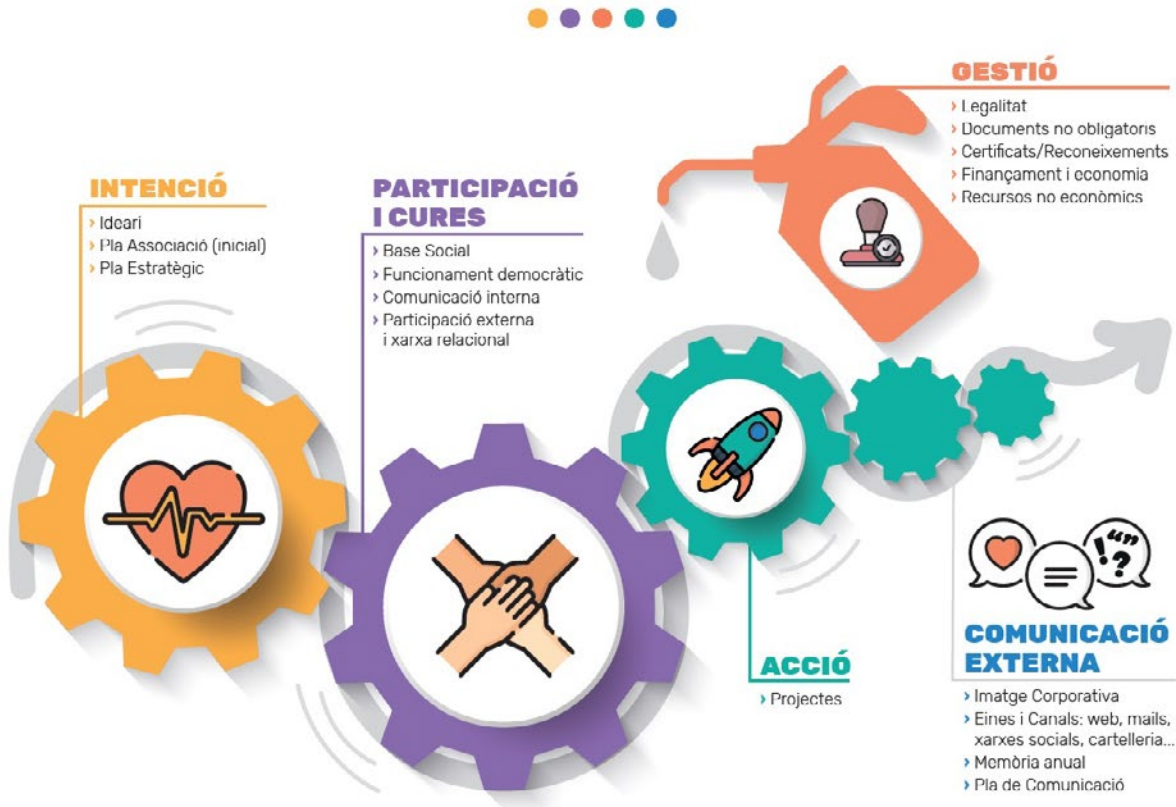
És molt senzill. Hi ha associacions que funcionen bé i d'altres que no tan, com passa amb totes les formes jurídiques. El que cal veure és quins són els motius que fan que l'entitat no acabi de rutllar del tot. Segurament allò a resoldre o millorar tindrà un caràcter intern i no de l'entorn; en aquest cas, hem d'esbrinar què ens falla, el perquè, i buscar les solucions més adequades per tal que tot plegat vagi millor.

A Torre Jussana hem desenvolupat a partir de l'experiència el que anomenem «les claus del bon funcionament» aplicable a tot el sector, fet que ens ha permès definir un mètode d'intervenció que faciliti a les associacions la superació dels elements que no acaben d'anar prou bé.

El patró del bon funcionament

Diem que una associació funciona correctament quan té molt clars els seus objectius, la seva raó de ser, que sap on vol anar, que sap quina realitat vol modificar (INTENCIÓ). Els seus projectes tindran sentit si els acosten a aquest objectiu. Per tant, sap on vol anar i què ha de fer per arribar-hi (ACCIÓ). Però aquest camí no es pot emprendre només des de la junta directiva. Cal l'aprovació de la seva base social, que ha d'estar implicada i motivada en el projecte, ja que és el seu i en comparteix els mateixos objectius (PARTICIPACIÓ). També ha de tenir una estructura que li permeti fer funcionar la màquina en tots els nivells, ja sigui en l'econòmic, en l'organitzatiu o en d'altres que en garanteixen el bon funcionament. (GESTIÓ). I, finalment, un eix transversal i estratègic sobre com comuniquem qui som i que fem. (COMUNICACIÓ EXTERNA).

EL BON FUNCIONAMENT ASSOCIATIU

L'Útil Pràctic que teniu a les mans s'escau dins de l'àmbit de la Gestió, on s'emmarca l'administració econòmica i tributària. Aquest és, possiblement, un dels aspectes més desconeguts per part de les persones implicades en les entitats, així que no tant sols us oferim aquest document,

sinó que des de Torre Jussana estarem encantats de respondre els dubtes que tingueu (ens els podeu fer arribar a través d'aquest [formulari](#)) i us animem a participar en les [formacions](#) que de forma periòdica organitzem arreu de la ciutat sobre aquesta i d'altres temàtiques.

L'autora i introducció

L'autora

Alícia Artiaga i Porcar: Llicenciada en ciències econòmiques i empresarials per la Universitat Pompeu Fabra. Responsable d'Administració i Finances d'Amnistia Internacional Catalunya, entitat de defensa dels drets humans. Administradora del Patronat de la Fundació Comtal del Casc Antic de Barcelona, dedicada a l'educació i inserció per a infants, adolescents i joves en situació de vulnerabilitat. Professora de les Escoles Universitàries de Treball i Educació Social - EUTSES (URL) - Fundació Pere Tarrés. Col·laboradora en propostes formatives a Torre Jussana -

Centre de Serveis a les Associacions i al Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona (CRAJ). Professora del Curs de Direcció i gestió d'organitzacions no governamentals d'ESADE (URL). Professora del Màster de Direcció i gestió d'entitats no lucratives - Creu Roja (UOC) fins 2018. Professora del Postgrau de Direcció de Centres Educatius – CESAG (UIB) fins 2016. Professora del Postgrau de Captació de Fons (Fundraising) - IL3 (UB) fins 2020. Experta en diferents àmbits de la gestió associativa, entre els quals destaca el marc legal i fiscal de les organitzacions i la gestió econòmica i financera. Voluntària des de fa molts anys en diferents organitzacions del tercer sector.

Introducció

A ningú no se li escapa que a la nostra societat les organitzacions del Tercer Sector tenen cada cop més presència, tant pel nombre d'entitats com per la creixent rellevància i amplitud de les seves funcions. Alhora, aquesta rellevància social accentua la necessitat d'assumir que les nostres organitzacions són persones jurídiques i, com a tals, **ens capaços d'exercir drets i contreure obligacions**, que basen la seva existència en la confiança que la societat hi té dipositada. I el nostre ferm **compromís per les bones pràctiques, el rigor i la transparència** ha de començar pel compliment de les obligacions legals i fiscals derivades de la normativa que ens afecta. Per tant, esdevé essencial per a les nostres entitats conèixer aquest marc normatiu, per poder ser conscients de les regles del joc i de quines són les nostres responsabilitats i exigències, de quines tramitacions cal fer i en quins terminis, i així poder treballar convenientment a les nostres organitzacions, sense ensurts de darrera hora.

Aquest Útil Pràctic no pretén ser una exposició exhaustiva de la casuística i complexitat que poden arribar a presentar totes les figures tributàries que ens poden afectar, sinó que vol ser precisament una aproximació pràctica a aquest àmbit, de manera que deixi de ser per a molts un món inabastable i complex, per convertir-se en un element més de la nostra gestió quotidiana. Per tant, segurament no hi trobareu les paraules tècnicament més acurades, ni hi veureu reflectits tots els aspectes continguts en les diferents normatives, ni hi podrem presen-

tar totes les situacions en què ens podem arribar a trobar. Per a això ja existeix bibliografia tècnicament més qualificada, algunes referències de la qual us facilitem al final per si voleu aprofundir-hi, i que dona resposta a necessitats més específiques. La pretensió és que el llenguatge sigui el més planer possible i que de la lectura del document en traguem idees clares i concretes, en especial per a qui comença a endinsar-se en aquest món, de manera que siguem capaces d'entendre què és cada impost, què implica i com l'hem de treballar.

Fet i fet no és el primer Útil Pràctic que es publica des de Torre Jussana sobre aquesta temàtica, ni aquesta la seva primera versió, però atesa la seva rellevància és important mantenir la informació actualitzada, d'aquí aquesta nova revisió. Agraïxo a l'equip de Torre Jussana la confiança dipositada en l'elaboració d'aquest material: ha estat tot un repte del qual espero haver-me'n sortit.

I a vosaltres que m'esteu llegint: recordeu que sempre podeu comptar amb el suport i l'assessorament de la gent de Torre Jussana si necessiteu un cop de mà.

Desitjo que us resulti clarificador i d'utilitat per poder entendre, pas a pas i amb més tranquil·litat, el treball en l'àmbit fiscal.

Bona feina!!

**Per on
comencem?**

Per endinsar-nos en aquest món de les obligacions fiscals de les entitats, el primer que ens cal és situar la qüestió i entendre el plantejament del legislador.

A primer cop d'ull, de segur que se'ns acudeixen raons per defensar la conveniència d'atorgar privilegis fiscals a les organitzacions sense ànim de lucre. I és que, per començar, podem argumentar que una de les raons de l'existència de les entitats del Tercer Sector és complementar la **tasca social** (entesa en el sentit ampli del terme) que en les nostres societats s'entén que és responsabilitat de l'Estat, de manera que si se supleixen tasques per a les quals els Estats destinarien recursos procedents de la tributació, seria fins a cert punt lògic que les entitats poguessin estar exemptes d'aquesta tributació. D'aquesta manera podrien destinar directament els recursos a les seves tasques socials i generar així una major eficiència en el circuit.

Però alhora les entitats són un **agent social** i igual que demanem la **coresponsabilitat** als altres agents de la societat (persones individuals, empreses, etc.) en els diferents aspectes de la nostra societat i en el finançament de determinats àmbits, nosaltres també hem d'aportar el nostre granet de sorra que permeti sostenir els serveis comuns dels quals també ens beneficiem: seguretat, neteja, infraestructures, educació, l'existència d'ajuts i subvencions per a qui té menys recursos, etc.

Per tant, s'entén que **les entitats sense ànim de lucre són subjectes fiscals** i, com a tals, han de participar del procés comú que permet als nostres estats i ens equivalents dotar-se de recursos per a les seves funcions, mitjançant la tributació col·lectiva. Un altre tema és com es concreta aquesta tributació per al sector.

La qüestió és que **no hi ha una fiscalitat per a les entitats del Tercer Sector**. No s'han creat uns impostos específics per a nosaltres, sinó que **les figures impositives que ens afectaran seran exactament les mateixes que ha de tenir present qualsevol altra persona jurídica¹**, però amb alguna modificació en la seva aplicació pràctica.

Per començar tindrem un seguit d'**obligacions documentals** o informatives amb Hisenda: comunicar-los la nostra existència i dades bàsiques mitjançant la **declaració censal**, obtenir el nostre **Número d'Identificació Fiscal (NIF)** com a mecanisme per identificar-nos de manera unitària o aconseguir el **certificat digital de representant de persona jurídica** per poder interactuar amb les Administracions Públiques. Igualment haurem de dir-li a l'Agència Tributària quin tipus d'activitat fem, classificant-nos mitjançant el que s'anomena un **epígraf de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE)**.

Ser persona jurídica farà que estiguem subjectes a l'**Impost sobre Societats (IS)**, que grava el moviment econòmic de qualsevol organització. La bona notícia és que aquí la pròpia normativa reconeix la particularitat de les nostres entitats i fa que sovint no suposi una càrrega tributària, però que sí que l'haguem de tenir en compte perquè fàcilment ens tocarà declarar, presentar la informació vinculada a l'impost.

En el decurs de les nostres activitats participarem en transaccions amb contraprestació econòmica i això és precisament sobre el que grava l'**Impost sobre el Valor Afegit (IVA)**, que és un tribut indirecte que es fixa en què fem i no en qui som. L'haurem de tenir present per saber si podem repercutir IVA en els nostres ingressos i, si és el cas, aleshores comparar-ho periòdicament amb l'IVA de les nostres compres, per aportar-li la diferència a Hisenda. O si per contra, no en repercutim i aleshores hem d'assumir tot l'IVA que paguem en les compres com a cost.

Si tenim personal en plantilla, o professionals que ens facturen, o un contracte de lloguer pel nostre local, ens tocarà **practicar retencions a les persones** implicades, és a dir, retenir-los una part en fer-los el pagament pels seus serveis per avançar-lo a Hisenda en nom seu. Perquè l'**Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF)**, no és un impost que suposi cost tributari per a nosaltres (no hi estem subjectes), però sí que tenim l'obligació de participar en la seva gestió.

¹ Com que a Catalunya no hi ha competències delegades pel que fa a l'àmbit fiscal, la normativa d'aplicació és l'estatal.

Tot i alguna variació en la concreció pràctica dels impostos donada per la pròpia normativa tributària, la diferència més significativa ens l'aporta el règim especial que estableix la [Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge](#), i que és el que s'anomena un «règim subsidiari del règim general».

Aquesta llei té un doble efecte sobre les entitats que s'hi poden acollir: reducció o fins i tot exempció en la tributació d'alguns impostos a què estan subjectes les entitats; i, alhora, permet oferir **desgravació** a les persones físiques i jurídiques que fan **donacions** a aquestes entitats. D'aquí que també es conegui com la **Llei del Mecenatge**, a través del Real Decret Llei 06/2023.

La clau de volta és que no totes les entitats que considerem dins del Tercer Sector poden acollir-se al règim especial de la Llei 49/2002. El legislador ha decidit apostar per les entitats que treballen pel que s'anomena «**interès general**» i **el tenen oficialment reconegut** (ja sigui perquè són fundacions i, per tant, l'interès general forma part del seu ADN, perquè són associacions que han aconseguit el que s'anomena «**Declaració d'Utilitat Pública**», o perquè són entitats

de cooperació internacional reconegudes com a tals amb una de les formes jurídiques abans esmentades). Aquestes són, doncs, les úniques entitats que es podran acollir a les modificacions fiscals que introdueix la Llei 49/2002.

És a dir, que la normativa ha decidit fer prevaler l'argumentació que exposàvem inicialment de la complementarietat de la tasca social dels estats, entenent que ha de promocionar allò que és responsabilitat seva com a Estat (“bé comú” o “interès general”), deixant de banda l'interès particular, que entén que és responsabilitat de la pròpia societat.

En les properes pàgines, seguint l'esquema que veureu a a continuació, a la pàgina 13 d'aquest document, anirem desgranant tots aquests conceptes, així com què significa cada impost i quines obligacions documentals, d'informació o econòmiques representen per a nosaltres.

Webgrafia complementària

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [Fiscalitat a les associacions: tot el que cal saber](#) (2024)

Xarxanet:

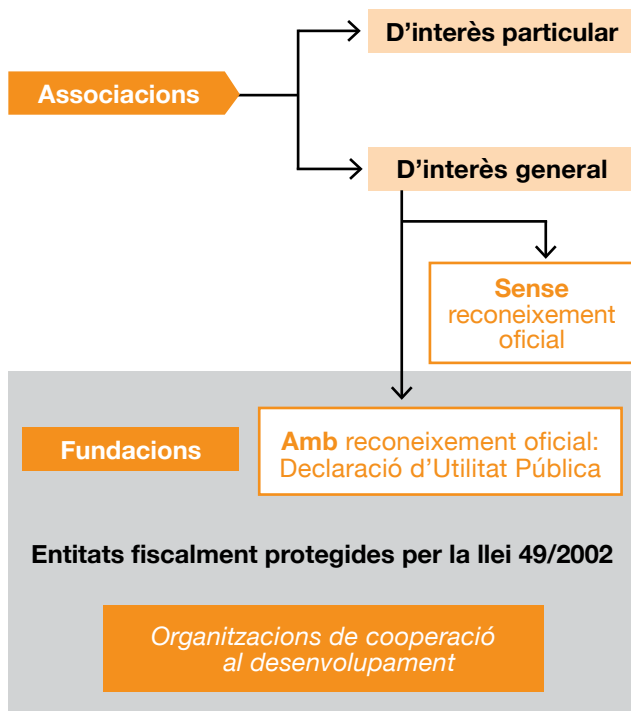
- [Les entitats no lucratives i les obligacions fiscals](#) (2013)

Hablemos de gestión:

- [Podcast: Actividad económica, impuestos y Entidades No Lucrativas](#) (2016)

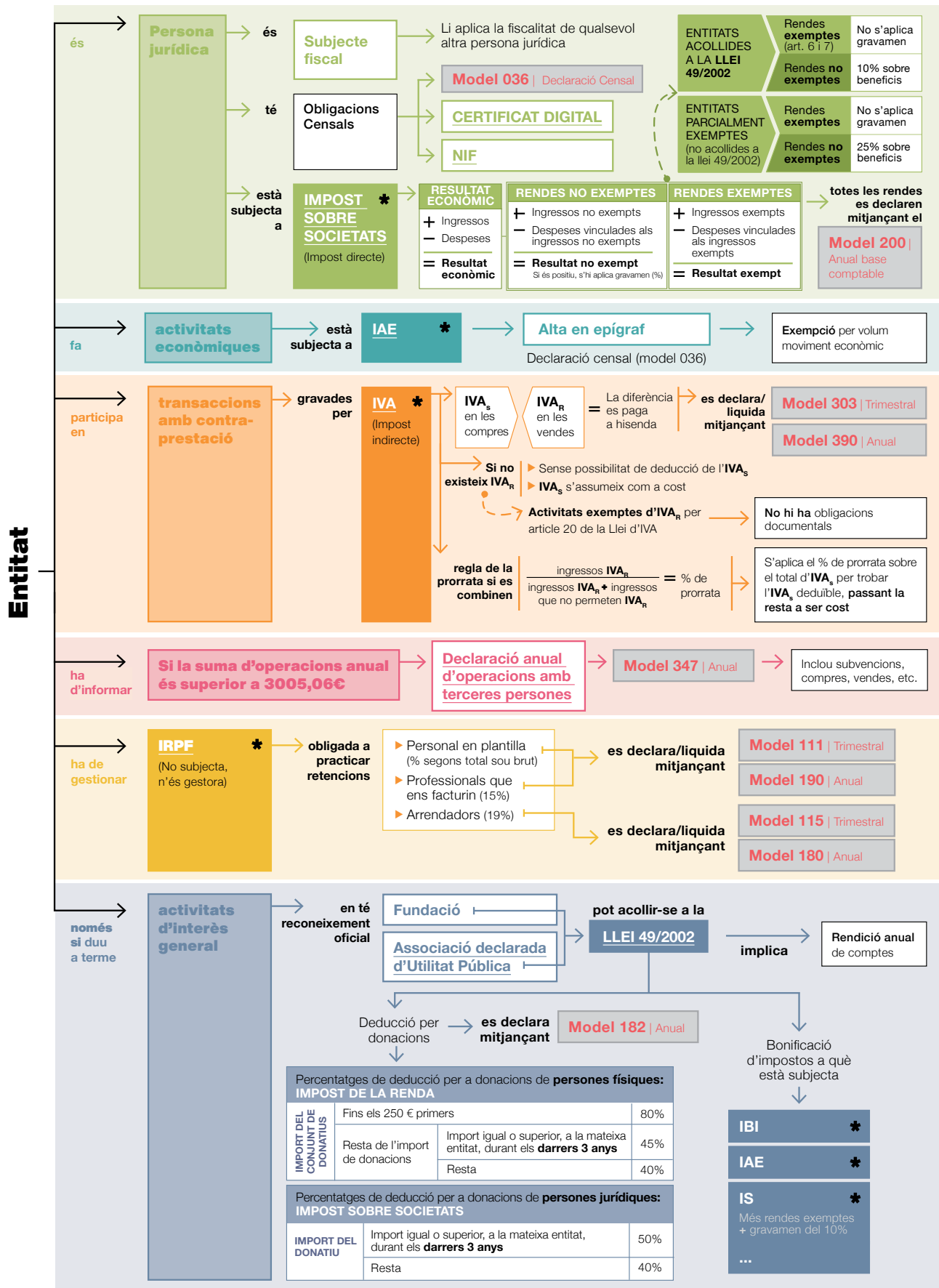
Altres articles:

- [¿Qué es actividad económica en las asociaciones?](#) (2023) (Asociaciones.org)

Font: César Herraiz: "Fiscalidad de entidades no lucrativas" en Gestión actual de una ONG (Coordinadora: Lorena Moro - LID Editorial, 2009)

Les obligacions fiscals de les entitats no lucratives

* Impost   [Abc](#) Link a contingut de la guia   Model a presentar

**Número
d'Identificació Fiscal (NIF)
i certificat digital**

Com a subjectes fiscals que som i per tal de poder desenvolupar l'activitat que hem definit com l'objecte social de la nostra entitat i interactuar convenientment amb terceres persones, ja siguin físiques o jurídiques, cal que estiguem correctament registrades i que tinguem el nostre **número d'identificació fiscal (NIF)**.

El NIF per a una persona jurídica o organització és l'equivalent al DNI o NIE (Document Nacional d'Identitat) per a qualsevol de nosaltres a escala individual. És un nombre de 8 dígits amb una lletra al davant que ens identifica de manera única davant de tercers amb qui interactuem durant tota la vida de l'organització. Cap més organització tindrà el nostre mateix NIF.

TARJETA DE IDENTIFICACIÓN FISCAL
Código de Identificación Definitivo
G111111111

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA
Agencia Tributaria
www.agenciatributaria.es

Denominación: ENTITAT PRINCIPAL
Razón Social

Anagrama Comercial:

Domicilio Social: Carrer dels carrers, 1 BARCELONA 08080

Domicilio Fiscal: Carrer dels carrers, 1 BARCELONA 08080

Administración de la AEAT: 08610 LETAMENDI

Fecha C.I. Definitivo:

Código Electrónico: G54TDD78HYZD3

Per això mateix esdevindrà un document bàsic per a nosaltres, que ens requeriran per a les gestions que hàgim de dur a terme: compra de materials, sol·licitud d'ajuts i subvencions, tràmits bancaris, llicències d'activitat a la via pública, signatura de convenis, etc. Cal tenir-lo sempre localitzat i disponible. Com diuen molts textos relacionats amb aquest tema: «totes les persones jurídiques tindran assignat un codi d'identificació fiscal i se'ls podrà exigir que s'acreditin mitjançant l'exhibició de la targeta corresponent.»

Així com en els DNI de les persones físiques la lletra és resultat d'un algoritme (en funció dels nombres que componen el DNI), en el cas dels NIF de persones jurídiques, la lletra té sentit, ja que indica de quin tipus d'organització es tracta segons la classificació establerta per l'administració tributària. Així, les societats anònimes tenen una A en el NIF, les societats limitades una B, els organismes públics una Q, les entitats religioses una R... Les entitats sense ànim de lucre (associacions, fundacions...) totes tenen una **G** al principi del seu NIF.

Un cop hàgim constituït la nostra organització, sigui quina sigui la nostra forma jurídica (associació, fundació, etc.) i l'hàgim inscrit en el registre d'entitats que ens correspongui (si és d'àmbit autonòmic, o inferior, al Registre d'Associacions o Fundacions de la **Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques** del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya; si som d'àmbit estatal, els tràmits per inscriure'ns hauran de ser en el Registre d'Associacions del Ministeri de l'Interior o en el Registre de Fundacions del Ministeri de Justícia), haurem de fer el procés paral·lel, però amb l'Administració Tributària, en el termini d'un mes des de la constitució.

Això vol dir que haurem de donar-nos d'alta com a subjecte fiscal. Moltes de les tramitacions a fer amb l'Agència Tributària es fan mitjançant els formularis que tenen establerts per això i que anomenen **models**, classificats amb un sistema numèric d'identificació. La comunicació d'alta de què estem parlant, per exemple, es fa mitjançant la **declaració censal** i que correspon al **Model 036**.

La declaració censal és el formulari pel qual comuniquem a Hisenda les nostres **dades bàsiques**, així com la nostra **activitat econòmica i les obligacions tributàries que se'n deriven**. Durant la vida de l'organització el podem presentar tantes vegades com calgui per poder comunicar **qualsevol variació** d'aquests aspectes. Sempre que presentem aquest model haurem d'indicar-ne el **motiu**: alta, baixa o variació de dades i sempre haurem de fer-ho abans que tingui lloc la modificació en qüestió.

Sent la primera vegada que presentem el **formulari** ens caldrà indicar les dades identificatives de l'entitat (nom o raó social) i la informació essencial bàsica sobre la nostra organització: forma jurídica (*a la pàgina 2B*), representants inicials (*a la pàgina 3*), any econòmic, tipus d'activitat, obligacions tributàries que ens poden afectar (IVA, IS, IRPF...), etc. Tot i que hi ha alguna casella obligatòria, només cal omplir les informacions que ens apliquin. El propi model online anirà habilitant / deshabilitant caselles segons les opcions que anem indicant.

Datos identificativos	
* N.I.F.	[101] <input type="text"/>
* Apellidos y Nombre, Razón o denominación social	[102] ENTITAT PRINCIPAL <input type="text"/>

Datos de teléfonos y direcciones electrónicas (para recibir avisos de la AEAT)					
[B26] Prefijo país	[B27] Tfno. Móvil para avisos	Confirmación Tfno. Móvil	☐ Baja		
[B38] Correo electrónico para avisos	<input type="text"/>				
☐ Baja					
Domicilio fiscal en España					
[B11] Tipo de vía	[B12] Nombre de la vía pública	[B13] Tipo Num. ?	[B14] Núm. casa	[B15] Calif. nu ?	[B16] Bloque
[B17] Portal	[B18] Esc.	[B19] Pl.	[B20] Pta.	<input type="text"/>	
[B21] Compl. dom. (ej: Urb., Pol. industr., C. Comercial...)	[B22] Localidad/Pobl. (si es distinta de Municipio)			[B25] Provincia	<input type="text"/>
[B23] Cód. Postal	[B24] Municipio ?	Cód. Municipal			

3. REPRESENTANTES	
Representante N° .../....	
Causa de presentación	
[300] / [301] / [302] ☐ Alta representante	☐ Baja representante
☐ Modificación de la	[303] Fecha <input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>
representación	<input type="button" value="Borrar"/>
Identificación del representante	
[304] N.I.F.	[305] Apellidos y nombre o razón social

Ahora aquest mateix procés serà el que ens servirà per demanar el nostre **número d'identificació fiscal (NIF)** marcant-ho específicament a la casella 110 del model 036.

1. CAUSAS DE PRESENTACIÓN	
A) Alta	
[110] ☒	Solicitud de Número de Identificación Fiscal (N.I.F.)

Junt amb el formulari de la declaració censal (model 036) haurem d'aportar:

- original i còpia de l'**acta fundacional** (escritura pública en el cas de fundacions),
- original i còpia dels **estatuts**,
- original i còpia de la **sol·licitud d'inscripció en el Registre d'Entitats**,
- còpia del **DNI del representant legal** de l'entitat.

Amb això l'Agència Tributària ens assignarà un NIF provisional, que ja ens permetrà actuar, però que haurà de ser substituït més endavant pel NIF definitiu (que mantindrà el número assignat), i que obtindrem un cop el Registre d'Associacions hagi resolt definitivament la inscripció de l'entitat, aportant a l'Agència Tributària còpia de la resolució d'inscripció.

Per a més informació sobre el model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, a l'apartat "Informació i gestions", opció "Censos, NIF i domicili fiscal", on podem accedir a «[Model 036. Declaració censal d'alta, modificació i baixa del cens](#)»

Actualment, des de la pàgina web de l'Agència Tributària es poden confeccionar tots els models en línia. Els formularis recullen la informació que cal trametre a Hisenda i, quan correspon, enllacen amb les pasarel·les segures de pagament per als models que comporten liquidació.

Seguint la normativa vigent de règim de procediment administratiu, que implica la implementació progressiva de sistemes telemàtics per a la gestió de tràmits, l'Agència Tributària minimitza al màxim les gestions presencials. Això fa que pràcticament totes les tramitacions s'hagin de fer amb **certificat digital** o mitjançant una habilitació temporal per fer tràmits online.

Atès que per a això cal tenir un NIF vàlid, la primera presentació de la declaració censal és una de les poques que es poden dur a terme presencialment, portant-hi el formulari que haurem emplenat des de la mateixa web d'[Agència Tributària](#).

Certificat Digital

Per a la resta de tramitacions que hàgim de fer a partir d'aquest primer moment, ens caldrà disposar d'un **certificat digital** que ens permeti fer totes les gestions telemàticament, tant amb Agència Tributària com amb la resta d'administracions públiques.

El certificat digital és una eina que s'instal·la al nostre ordinador i que vincula unes dades de verificació de signatura i en confirma la seva identitat electrònicament. És, doncs, **l'equivalent electrònic a un document d'identitat**. Cada

certificat està identificat per un número de sèrie únic i té un període de validesa de 2 anys.

La qüestió clau és que no existeix un "certificat digital d'entitat", sinó que són **certificats de representació de persones jurídiques**. De fet, en la vida real, l'entitat per si mateixa també necessita una persona que la representi, així que aquesta és la translació al món digital d'aquesta necessitat.

Els passos a seguir per obtenir el certificat digital de representant d'entitat jurídica són:

Elaboració pròpia

- El primer que ens caldrà és tenir correctament identificada la persona que ostenta la representativitat de l'entitat¹, amb la corresponent inscripció al **Registre d'Entitats** de la Generalitat de Catalunya (o el registre estatal que ens correspongui) de la composició i mandats de l'actual Junta Directiva o Patronat². Haurem de demanar-los un **certificat de dades registrals** on constin les dades de constitució i inscripció de l'entitat i el nomenament i vigència del càrrec de presidència o de representant legal.

- A banda, cal **sol·licitar el certificat digital de representant de persona jurídica** a la web de la **Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre**. És important assegurar-se dels **requisits tècnics** i de configuració indicats a la mateixa web.

- Entre d'altres coses, cal instal·lar a l'ordinador des d'on es durà a terme tot el procés el software configurador i l'aplicació de signatura electrònica (tots dos descarregables des de la mateixa web).

Software necesario para la solicitud del certificado

CONFIGURADOR FNMT-RCM

La Fábrica Nacional de Moneda y Timbre ha desarrollado esta aplicación para solicitar las claves necesarias en la obtención de un certificado digital. Puede ser ejecutada en cualquier navegador y sistema Operativo.

Una vez descargado e instalado el software no es necesario hacer nada, este se ejecutará cuando el navegador lo requiera.

[Área de Descarga de Configurador FNMT](#)

AUTOFIRMA

Aplicación de firma electrónica desarrollada por el Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas. Al poder ser ejecutada desde el navegador, permite la firma en páginas de Administración Electrónica cuando se requiere la firma en un procedimiento administrativo.

[Área de Descarga de la web Firma Electrónica](#)

- Amb això el procés de sol·licitud inclourà elements de seguretat, com per exemple, la contrasenya que se'ns demanarà per crear la sol·licitud i que també serà necessària en el moment de descarregar el certificat digital.

- Un cop emplenades les dades necessàries per a la sol·licitud, acceptades les condicions i generada la contrasenya, rebrem un correu electrònic conforme hem fet la petició. Caldrà presentar-lo en el moment de l'acreditació personal.

¹ Per tant, si canvia la persona que ostenta la representació de l'organització, cal refer el tràmit per obtenir el certificat de representació de la nova persona.

² Recordem que la inscripció de l'actualització dels mandats de la junta directiva o el patronat és un tràmit preceptiu segons la llei 4/2008, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques.

2. Solicitud de Certificado de Representante de Persona Jurídica

El correo electrónico que introduzca en el siguiente formulario será el que se incluya dentro del certificado y donde recibirá las notificaciones sobre el ciclo de vida del mismo.

No se emitirá el certificado si el NIF de Entidad es provisional, debe ser definitivo.

SOLICITUD DE CERTIFICADO FNMT DE REPRESENTANTE DE PERSONA JURÍDICA

Para tramitar la solicitud de su Certificado FNMT de Representante de Persona Jurídica, por favor introduzca la información requerida:

NIF

CORREO ELECTRÓNICO

Confirme aquí su CORREO ELECTRÓNICO

INSTRUCCIONES:

- Recuerde que para evitar problemas en la solicitud y descarga de su certificado es necesario haber configurado correctamente su navegador. En nuestra sede electrónica encontrará el software de configuración automática.
- El NIF de la Entidad deberá tener una longitud de 9 caracteres. Rellene con ceros a la izquierda si es necesario.
- Asegúrese de que el correo electrónico asociado a su certificado es correcto, ya que a través de éste se enviarán todas las notificaciones sobre el ciclo de vida de su certificado.

[Pulse aquí para consultar y aceptar las condiciones de expedición del certificado](#)

- Amb aquesta informació a punt, cal demanar **cita**³ a una delegació de l'Agència Tributària i qui ostenti la presidència (representació legal) ha de personar-se a per a l'**acreditació presencial**, on comprovaran la validesa de la documentació i informació aportades.⁴

Un cop tot sigui correcte, en poca estona ens enviaran un nou correu electrònic que ens indicarà que ja podem **descarregar i instal·lar** el certificat digital (en el mateix ordinador i navegador en què es va fer la sol·licitud!!), des de la mateixa web de la FNMT, en aquest cas a l'apartat de descàrrega del certificat i amb el mateix codi de la sol·licitud i el NIF de l'entitat, prèvia petició de la contrasenya que vam generar en el seu moment. Suposa una taxa de 14€ (+IVA), que ens demanen de pagar (amb targeta) un cop descarregat el certificat i abans de començar a fer-lo servir.

A partir d'aleshores podem fer-lo servir per a totes les tramitacions online que haguem de fer, ja sigui amb Agència Tributària o amb d'altres administracions (tramitacions vinculades a subvencions, gestions amb el registre d'entitats, llicències d'activitat a la via pública, etc.).

Es pot fer una **còpia de seguretat** del certificat en suport extern o exportar-lo per poder instal·lar-lo en un altre navegador o en un altre ordinador (amb la deguda diligència). Podeu trobar instruccions sobre com fer-ho a la mateixa pàgina de la FNMT.

³ Cal fer-ho en un marge temporal molt reduït, ja que el certificat de la Generalitat no pot ser de més de dues setmanes d'antiguitat.

⁴ Des de fa un temps, s'ha habilitat també la possibilitat de fer el **tràmit d'acreditació a Correus**

Webgrafia complementària

Torre Jussana:

- [El certificat digital: informació i recursos de com sol·licitar-ho](#) (2023)

Fábrica Nacional de Moneda y Timbre:

- [Obtener certificado de representante de persona jurídica](#)
- [Manual Solicitud Certificado Representante](#)

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [Model 036: com emplenar-lo per obtenir el NIF de l'associació](#) (2023)
- [Obtenció del NIF de l'associació a Hisenda](#) (2023)
- [Obtenció del certificat digital de representant de persona jurídica de la FNMT](#) (2023)

Xarxanet:

- [Com demanar el NIF de l'entitat per primer cop](#) (2024)
- [Com obtenir el certificat digital pas a pas](#) (2023)
- [El certificat digital o signatura electrònica](#) (2020)
- [Quan s'ha de presentar el model 036?](#) (2022)
- [Com es pot accedir i modificar les dades censals de l'entitat?](#) (2024)

Asociación Española de Fundaciones: [Guía práctica certificado digital fundaciones](#) (2017)

Fundació Horta Sud: [9 passos per a obtenir el Certificat Digital per a associacions - Infografia](#)

Hablemos de gestión:

- [¿Cómo se solicita el NIF de una asociación?](#) (2017)
- [Cómo obtener un certificado digital para nuestra asociación](#) (2017)
- [8 Pasos para obtener el certificado digital de representante de persona jurídica para una asociación](#) (infografía) (2019).

Impost sobre societats (IS)

L'impost sobre societats és un impost directe que grava les rendes obtingudes per les persones jurídiques.

És la figura tributària més similar al que per a les persones individuals representa l'impost sobre la renda de les persones físiques i pressuposa que tota organització, en funció de la seva capacitat econòmica (mesurada a partir dels seus **beneficis**), fa la seva contribució als ingressos públics. D'aquí que per calcular-lo s'hagi d'aplicar un percentatge, anomenat *tipus de gravamen*, sobre els beneficis comptables obtinguts. Si el resultat és deficitari o negatiu no s'ha de tributar (però sí declarar, si ens pertoca).

Tornant a la definició amb què començàvem aquest apartat, cal deixar clar que el que està gravat per l'impost són **les rendes**, enteses com rendes netes, el resultat dels **ingressos menys les despeses necessàries per obtenir-los**, d'aquí que també es coneixi com a «impost sobre els beneficis».

Per tant, **totes les entitats, com a persones jurídiques que són, hi estan subjectes** i l'han de tenir present.

Règim de les entitats parcialment exemptes

Que totes les entitats l'hagin de tenir present no vol dir que necessàriament els comporti haver-lo de pagar, ja que la pròpia normativa de l'Impost sobre Societats indica, en l'**article 9.3**, que **les entitats sense finalitats lucratives es consideraran parcialment exemptes**. El règim d'entitat parcialment exempta és un règim automàtic que no requereix comunicació expressa al respecte davant l'Administració tributària.

Això es tradueix en l'**exempció de determinades rendes** (classificades sobre la base dels ingressos), de manera que sobre els beneficis obtinguts a partir d'aquestes rendes considerades exemptes, no haurem d'aplicar el tipus de gravamen cosa que suposa que no comportarà pagament.

Per tant, el primer que caldrà fer és diferenciar entre les rendes exemptes i les no exemptes.

Respecte a les despeses comunes, haurem de trobar un criteri de repartiment objectiu per assignar el que correspongui als rendiments exemptes i als no exemptes, la qual cosa genera una complexitat administrativa afegida respecte d'altres persones jurídiques.

Només caldrà tributar (pagar) pels beneficis obtinguts en les rendes no exemptes, sobre els quals s'aplicarà el tipus de gravamen que ens correspongui, que en principi serà del 25%.

Les rendes considerades com a exemptes són les vinculades a les activitats que constitueixen el **nostre objecte social**, en especial subvencions, donacions i aportacions (sempre que siguin sense dret a contraprestació present o futura) i que no tinguin la consideració d'explotació econòmica.

Article 110 (Llei 27/2014). Rendes exemptes

1. **Estaran exemptes les següents rendes obtingudes per les entitats (...):**

- a)** *Les que procedeixin de la realització d'activitats que en siguin l'objecte social o finalitat específica que no tinguin la consideració d'activitats econòmiques. En particular, estaran exemptes les quotes satisfetes pels associats, col·laboradors o benefactors, sempre que no es correspongui amb el dret de percebre una prestació derivada d'una activitat econòmica.*
- b)** *Les derivades d'adquisicions i transmissions a títol lucratiu, sempre que s'obtinguin o realitzin en compliment del seu objecte social o finalitat específica. [...]*

2. **L'exempció a què fa referència l'apartat anterior no s'aplica als rendiments d'explotacions econòmiques, ni a les rendes derivades del patrimoni, ni a les obtingudes en transmissions que no siguin les anteriorment assenyalades.**

RESULTAT ECONÒMIC	+ Ingressos		+ Ingressos no exemptes		+ Ingressos exemptes
	- Despeses		- Despeses vinculades als ingressos no exemptes		- Despeses vinculades als ingressos exemptes
	= Resultat econòmic		= Resultat no exempt Si és positiu, s'hi aplica gravamen (%)		= Resultat exempt

Elaboració pròpia

És molt important ser conscients que qualsevol import rebut que pugui ser vinculat a una contraprestació serà considerat preu; per tant, rendiment d'exploració econòmica. Així, doncs, les inscripcions a qualsevol activitat són preus, les aportacions per a entrades a activitats culturals són preus, la quota satisfeta per accedir al fons bibliogràfic d'una biblioteca seria un import amb contraprestació, etc. i, per tant, no són considerats rendes exemptes. Si qualsevol d'aquestes activitats obtingués benefici, hauria de tributar per l'impost sobre societats i aplicar-hi el gravamen que correspongui.

Article 5 (Llei 27/2014). Concepte d'activitat econòmica

1. S'entén per activitat econòmica l'ordenació per compte propi dels mitjans de producció i de recursos humans o d'un sol d'aquests factors amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis.

Per tant, si l'entitat obté rendes per la seva participació en la distribució de béns o serveis, aquestes seran considerades rendes no exemptes a efectes d'aquest impost, independentment que els beneficis obtinguts s'utilitzin per a fins socials.

Règim fiscal especial

(Llei 49/2002 de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge)¹

Aquí és on el règim fiscal especial establert per la Llei 49/2002 té un paper important, ja que amplia la llista de rendes que es consideren exemptes a efectes de l'impost sobre societats per a les entitats que s'hi poden acollir. Aquesta llista ampliada la trobem en els articles 6 i 7 de l'esmentada normativa.

Article 6 (Llei 49/2002). Rendes exemptes

Estan exemptes de l'impost sobre societats les rendes següents obtingudes per entitats sense finalitats lucratives:

1. Les derivades dels ingressos següents:

a) Els donatius i donacions rebudes per col·laborar en els fins de l'entitat, incloses les aportacions o donacions en concepte de dotació patrimonial, en el moment de la seva constitució o en un moment posterior, i els ajuts econòmics rebuts en

virtut dels convenis de col·laboració empresarial regulats per l'article 25 d'aquesta Llei i en virtut dels contractes de patrocini publicitari a què es refereix la Llei 34/1998 d'11 de novembre, general de publicitat.

b) Les quotes satisfetes pels associats, col·laboradors o benefactors, sempre que no es corresponguin amb el dret de percebre una prestació derivada d'una explotació econòmica no exempta.

c) Les subvencions, llevat de les destinades a finançar la realització d'explotacions econòmiques no exemptes.

2. Les procedents del patrimoni mobiliari i immobiliari de l'entitat, com són els dividends i participacions en beneficis de societats, interessos, cànon i lloguers.

3. Les derivades d'adquisicions o de transmissions, per qualsevol títol, de béns o drets, incloses les obtingudes per la dissolució i liquidació de l'entitat.

4. Les obtingudes en l'exercici de les explotacions econòmiques exemptes a què es refereix l'article següent.

5. Les que, d'acord amb la normativa tributària, hagin d'ésser atribuïdes o imputades a les entitats sense finalitat lucrativa i que procedeixin de rendes exemptes incloses en algun dels apartats anteriors d'aquest article.

Article 7 (Llei 49/2002). Explotacions econòmiques exemptes

Estan exemptes de l'impost sobre societats les rendes obtingudes per entitats sense finalitats lucratives que procedeixin de les explotacions econòmiques següents, sempre que siguin desenvolupades en compliment del seu objecte o finalitat específica:

1. Les explotacions econòmiques de prestació de serveis de promoció i gestió de l'acció social, així com els d'assistència social i inclusió social que s'indiquen tot seguit, incloent-hi les activitats auxiliars o complementàries, com són els serveis accessoris d'alimentació, allotjament o transport:

- Protecció de la infància i de la joventut
- Assistència a la tercera edat
- Assistència a persones en risc d'exclusió o dificultat social o víctimes de maltractaments
- Assistència a minories ètniques
- Assistència a refugiats i asilats

¹ Per a més informació sobre aquest tema vegeu l'apartat específic en aquest mateix Útil Pràctic.

- Assistència a persones amb discapacitat, inclosa la formació ocupacional, la inserció laboral i l'explotació de granges, tallers i centres especials on desenvolupin el seu treball
- Assistència a emigrants, immigrants i transeünts
- Assistència a persones amb càrregues familiars no compartides
- Acció social comunitària i familiar
- Assistència a exreclusos
- Reinserció social i prevenció de la delinqüència
- Assistència a alcoholícs i toxicòmans
- Cooperació per al desenvolupament
- Inclusió social de les persones a què es refereixen els paràgrafs anteriors
- Accions d'inserció sociolaboral de persones en risc d'exclusió social

2. Les explotacions econòmiques de prestació de **serveis d'hospitalització o assistència sanitària**, incloent-hi les activitats auxiliars o complementàries dels anteriors, com són el lliurament de medicaments o els serveis accessoris d'alimentació, allotjament i transport.

3. Les explotacions econòmiques **d'investigació, desenvolupament i innovació (...)**

4. Les explotacions econòmiques dels **béns declarats d'interès cultural** d'acord amb la normativa del Patrimoni històric de l'Estat i de les comunitats autònomes, així com de museus, biblioteques, arxius i centres de documentació sempre que es compleixin les exigències establertes en la citada normativa, en particular respecte dels deures de visita i exposició pública dels esmentats béns.

5. Les explotacions econòmiques consistents en l'organització de **representacions musicals, coreogràfiques, teatrals, cinematogràfiques o circenses**.

6. Les explotacions econòmiques de **parcs i altres espais naturals protegits** de característiques similars.

7. Les explotacions econòmiques **d'ensenyament i de formació professional**, en tots els nivells i graus del sistema educatiu, així com les d'educació d'altres capacitats, les d'educació infantil fins als tres anys, inclosa la guarda i custòdia d'infants fins a aquesta edat, les d'educació especial, les d'educació compensatòria i les d'educació permanent i d'adults, quan estiguin exemptes de l'IVA, així com les explotacions econòmiques d'alimentació, allotjament o transport realitzades per centres educatius i col·legis majors pertanyents a entitats sense finalitat lucrativa.

8. Les explotacions econòmiques consistents en l'**organització d'exposicions, conferències, col·loquis, cursos o seminaris**.

9. Les explotacions econòmiques **d'elaboració, edició, publicació i venda de llibres, revistes, fullets, material audiovisual i material multimèdia**.

10. Les explotacions econòmiques de prestació de serveis de **caràcter esportiu** a persones físiques que practiquin l'esport o l'educació física, sempre que els serveis estiguin directament relacionats amb les pràctiques esmentades i amb excepció dels serveis relacionats amb espectacles esportius i dels prestats a esportistes professionals.

11. Les **explotacions econòmiques** que tinguin caràcter merament **auxiliar** o complementari de les explotacions econòmiques exemptes o de les activitats encaminades a complir els fins estatutaris o l'objecte de l'entitat sense finalitat lucrativa. No es considerarà que les explotacions econòmiques tenen un caràcter merament auxiliar o complementari quan l'import net de la xifra de negocis de l'exercici corresponent al conjunt excedeixi del 20 per 100 dels ingressos totals de l'entitat.

12. Les **explotacions econòmiques d'escassa rellevància**. Es consideren les explotacions l'import net de les quals no sobrepassi en conjunt 20.000 euros.

De manera resumida, les principals rendes considerades exemptes per aquests dos articles de la **Llei 49/2002** són:

- els **donatius, donacions i aportacions**, incloses les quotes, sense dret a contraprestació,
- les **subvencions** i ajuts destinats a finançar les activitats estatutàries,
- les rendes procedents del **patrimoni** (mobiliari i immobiliari) de l'entitat,
- les rendes derivades de l'adquisició o transmissió de béns i drets, tant si és per compravenda com si és per donació,
- les rendes derivades de les **activitats econòmiques** d'acció social, assistència sanitària i hospitalització, àmbit científic, ecologia, àmbit cultural i educatiu, caràcter esportiu, etc. (en general, totes les activitats considerades d'interès general per la norma i per les quals se'ns reconeix el règim especial) i les de caràcter auxiliar.

Així, doncs, a banda de reforçar la llista bàsica de rendes exemptes, la **Llei 49/2002** incorpora dins l'exempció tot un seguit d'activitats econòmiques que en cas de no poder-nos-hi acollir es considerarien com a no exemptes i, per tant, amb obligació de tributació si obtenen beneficis i la nostra entitat es considera tan sols parcialment exempta (no acollida a la 49/2002).

L'altra diferència que comporta l'aplicació del règim de la 49/2002, i segons estableix el seu article 10, és el tipus de gravamen que cal aplicar sobre els beneficis de les rendes no exemptes, ja que aquestes entitats aplicaran un **10% sobre els beneficis de les rendes no exemptes**, en comptes del 25% general indicat amb anterioritat i que hauran d'aplicar les entitats parcialment exemptes sobre els beneficis de les seves rendes no exemptes.

Per tant, i a tall de resum, el que hem de tenir clar, amb vista a la declaració i/o tributació per l'impost sobre societats és:

- ens caldrà fraccionar la nostra informació comptable sobre la base de la procedència de les rendes (ingressos) per identificar:
  - els beneficis derivats de **rendes exemptes**, que no tributaran,
  - els beneficis derivats de les **rendes no exemptes**, si estem acollides a la 49/2002 hi ha més rendes que poden tenir la consideració d'exemptes que si som una entitat parcialment exempta sobre la base del que disposen els articles 6 i 7 de l'esmentada llei;
- aplicar el **tipus de gravamen** que ens pertoqui sobre els beneficis de les rendes no exemptes:
  - **10%** si som entitat acollida al règim especial,
  - **25%** si som entitat parcialment exempta.

ENTITATS ACOLLIDES A LA LLEI 49/2002	Rendes exemptes (art. 6 i 7)	No s'aplica gravamen
	Rendes no exemptes	10% sobre beneficis
ENTITATS PARCIALMENT EXEMPTES (no acollides a la llei 49/2002)	Rendes exemptes	No s'aplica gravamen
	Rendes no exemptes	25% sobre beneficis

Elaboració pròpia

Obligació de declaració

El que sí és cert és que, cada cop més, la normativa demana que **es declari**: hem d'aportar la informació econòmica de l'organització, emplenant convenientment el model d'Hisenda corresponent (**Model 200**) i presentar telemàticament la declaració corresponent.

Estan obligades a declarar per impost sobre societats totes les entitats excepte les que compleixen el que estableix l'article 124 de la Llei de l'Impost sobre Societats (Llei 27/2014):

Article 124.3 (Llei 27/2014). Declaracions

3. Els contribuents a què es refereixen els apartats 2, 3 i 4 de l'article 9 d'aquesta Llei estan obligats a declarar la totalitat de les seves rendes, exemptes i no exemptes.

No obstant això, els contribuents a què es refereix l'apartat 3 de l'article 9 d'aquesta Llei no tenen l'obligació de presentar declaració quan compleixin els requisits següents:

- a) Que els seus ingressos totals no superin els 75.000 euros anuals.
- b) Que els ingressos corresponents a rendes no exemptes no superin els 2.000 euros anuals.
- c) Que totes les rendes no exemptes que obtinguin estiguin sotmeses a retenció.

Cal complir totes tres condicions per tal de no haver de presentar la declaració de l'impost, cosa que fa que moltes entitats hagin de declarar.

A banda, totes les entitats que hagin optat pel règim especial que comporta la **Llei 49/2002**, independentment del volum econòmic que tinguin, tenen l'obligació de declarar per l'Impost sobre Societats (art.13), tot incorporant en les dades que s'inclouen la correcció que representa l'exempció de rendes.

Models i terminis

La declaració de l'Impost sobre Societats s'ha de presentar **anualment**, com a màxim **25 dies després de l'aprovació de comptes**. El període impositiu és l'exercici econòmic de 12 mesos (segons el que tenim declarat en el Model 036 com a any econòmic).

Això implica que, si tenim any econòmic natural (de l'1 de gener al 31 de desembre) i tenint en compte que hi ha sis mesos de marge des del tancament econòmic per a l'aprovació dels estats comptables, el límit per presentar-lo és el 25 de juliol de cada any, amb les dades de l'any anterior. En cas de tenir un any econòmic diferent, cal haver-ho especificat convenientment a la nostra declaració censal, de manera que els terminis es redefeixen en conseqüència.

El model d'Hisenda previst per a la declaració de l'Impost sobre Societats és el **Model 200**. Per elaborar-lo, l'Agència Tributària proporciona un formulari online per poder-hi anar incorporant la informació i fent les validacions oportunes, ja que sovint el volum d'informació no permet d'elaborar el model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un temps. Un cop introduïdes totes les dades, es valida la informació i s'obté el formulari a presentar, que es presenta telemàticament amb certificat digital.

La recollida de dades inicials del mateix formulari ja ens permetrà indicar si la nostra entitat està acollida al règim de la Llei 49/2002 o si és una entitat parcialment exempta. En base a això s'habilitaran/deshabilitaran les caselles del formulari que ens pertoquin i s'identificarà el tipus de gravamen que aplica.

La qüestió és que el Model 200 està plantejat sobre una base comptable, ja que, de fet, s'hi ha de traslladar tota la informació dels estats comptables, sota els paràmetres de la comptabilitat de partida doble: balanç, compte de pèrdues i guanys i estat de canvis en el patrimoni net. Per tant, és convenient haver entrat en la dinàmica de la comptabilitat formal² per facilitar aquest tipus de gestions.

De fet, la normativa mateixa planteja el requisit de dur una comptabilitat que a més permeti fer la convenient separació entre rendes exemptes i rendes no exemptes.

Article 120 (Llei 27/2014). Obligacions comptables

Els contribuents [...] han de portar la seva comptabilitat de tal manera que permeti identificar els ingressos i les despeses corresponents a les rendes exemptes i no exemptes.

Per a més informació sobre el Model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, a l'apartat "Informació i gestions", opció «Impost sobre Societats», on podem accedir a «**Model 200. Impost sobre Societats**».

Càlcul

Així, doncs, i segons el que hem estat veient, per saber exactament quin és el cost tributari que pot suposar-nos l'impost sobre societats, haurem de poder identificar el resultat de les rendes no exemptes i, si aquest és positiu, aplicar-hi el percentatge que ens correspongui (10% si estem acollides a la Llei 49/2002 o 25% si no ho estem).

En realitat el càlcul de la **base imposable** (import sobre el qual es calcularà l'import que efectivament s'ha de pagar), es fa a partir del resultat comptable que s'haurà de «corregir» per obtenir el resultat fiscal; és a dir, per tal d'obtenir el possible benefici de les activitats no exemptes, que són les comptables a efectes de determinació de la base imposable, es partirà del resultat de l'any i se'n trauran els possibles beneficis (ingressos menys despeses) de les activitats exemptes:

RESULTAT COMPTABLE	
—	Ingressos exemptos
+	Despeses imputables a les activitats exemptes
<hr/>	
=	Base imposable (resultat de les activitats no exemptes)

² Recordem que, a aquests efectes, s'han publicat, tant a escala estatal com catalana, adaptacions sectorials del Pla General Comptable per adaptar-lo a la realitat de les entitats sense ànims lucratius. Aquestes normatives són:

- **Decret 259/2008**, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions subjectes a la legislació de la Generalitat de Catalunya
- **Reial Decret 1491/2011** pel qual s'aproven les normes d'adaptació del Pla general de comptabilitat a les entitats sense finalitats lucratives i el model de pla d'actuació de les entitats sense finalitats lucratives
- **Resolució de 26 de març de 2013**, de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, per la qual s'aprova el Pla de Comptabilitat de petites i mitjanes entitats sense finalitats lucratives

Arrendamiento financiero: régimen especial (art. 106 LIS)	00317	00318	
Régimen fiscal entidades de tenencia de valores extranjeros (capítulo XIII del título VII LIS).....	00385	00386	
Régimen de entidades parcialmente exentas (capítulo XIV del título VII LIS).....	00389	00390	
Montes vecinales en mano común (capítulo XV del título VII LIS)		00396	
Régimen de entidades navieras en función del tonelaje (capítulo XVI del título VII LIS).....	00397	00398	
Aportaciones y colaboración a favor de entidades sin fines lucrativos.....	00250	00251	
Régimen fiscal entidades sin fines lucrativos (Ley 49/2002)	00391	00392	52.573,85
Cooperativas: Fondo de reserva obligatorio (Ley 20/1990)		00400	

Aquesta correcció es fa en l'apartat 389/390 del model 200, en el cas de les entitats parcialment exemptes; i en les caselles 391/392, per a les entitats acollides a la 49/2002, concretament en l'epígraf que es mostra a la imatge superior.

Per tant, si totes les nostres activitats són exemptes o si, en cas de tenir-ne de no exemptes, obtenen resultat negatiu, no haurem de tributar i presentarem la declaració indicant que és «negativa o zero» a la casella corresponent del Model 200, dins de les opcions de la primera pàgina.

La presentació haurà de ser telemàtica, amb certificat digital.

En cas que d'un exercici econòmic se'n derivi la necessitat

00027 Base imponible negativa o cero

de liquidar l'impost, és a dir, s'hagin obtingut beneficis en les activitats no exemptes i s'hi hagi aplicat el gravamen corresponent (25% si som entitat parcialment exempta o 10% si som entitat sota el règim especial), juntament amb la declaració caldrà pagar l'impost mitjançant càrrec al nostre compte bancari.

D'aquest fet se'n derivarà, fins a presentar la declaració per impost sobre societats de l'exercici següent, l'obligació d'efectuar tres pagaments a compte, calculats sobre la base de la quantia de l'impost del darrer any (18% de la quota líquida). Per això cal presentar el **Model 202**, els mesos d'octubre, desembre i abril (abans del dia 20 de cadascun), com a avançament de l'import que pot comportar l'impost en el nou exercici comptable.

Un cop hàgim elaborat la nova declaració, regularitzarem els pagaments fets amb la quantitat real que representi el nou càlcul de la tributació, de manera que només hàgim de pagar la diferència entre el que havíem avançat i l'import final que ens correspongui. Si el que hem avançat és superior al que ens pertoca pagar, podem demanar-ne la devolució.

Normativa de referència

[Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'impost sobre societats](#)

[Real Decreto 634/2015](#), de 10 de julio, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sociedades.

Webgrafia complementària

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [L'Impost de Societats \(IS\): obligacions, tipus de rendes i gestió](#) (2021)

Xarxanet:

- [La meva entitat està obligada a presentar l'Impost de Societats?](#) (2017)
- [Impost de Societats: Quines rendes estan exemptes?](#) (2018)
- [El nou model d'Impost de Societats requereix una revisió de dades més exhaustiva per part de les entitats](#) (2020)
- [Com fer el pagament fraccionat de l'Impost sobre Societats](#) (2019)
- [Tot el que cal saber sobre el model 200](#) (2022)
- [Model 202: què és?](#) (2022)
- [Com fer un bon tancament comptable: calcular l'impost de societats i tancar definitivament](#) (2023)

Fundació Horta Sud - Quaderns Pràctics per a Associacions:

- [Manual bàsic sobre l'Impost de Societats](#) (2020)
- [Obligacions fiscals de les associacions: l'Impost de Societats - infografia](#)

Altres articles:

- [Impost sobre societats en associacions i fundacions](#) (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2015)
- [Interpretació de les rendes exemptes i no exemptes en l'impost de societats en associacions i fundacions](#) (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2019)

IV Impost sobre activitats econòmiques (IAE)

L'impòst sobre activitats econòmiques (IAE) grava qualsevol **activitat econòmica** que desenvolupem, entesa com l'ordenació de recursos materials, logístics i humans que permeti entregar béns o prestar serveis, independentment que hi hagi contraprestació econòmica o no.

Com podem comprovar en aquesta definició, no hi influeix ni que l'activitat estigui directament vinculada al nostre objecte social ni que l'organització tingui o no finalitat lucrativa. De fet, l'absència de lucre mai no és motiu de no-subjecció de l'IAE.

Així, doncs, podem afirmar que pràcticament **totes les entitats** desenvolupen una activitat econòmica o altra i, per tant, són subjectes passius de l'IAE. D'aquí que calgui que tota organització hagi comunicat com a mínim una activitat econòmica.

Formalment, això es tradueix a indicar, mitjançant la casella corresponent del **Model 036** de declaració censal, quina és la nostra activitat, tot escollint-la dins de la llista que proposa Hisenda, on les diferents activitats (o grups d'activitats) es classifiquen mitjançant uns codis numèrics (es pot consultar la llista completa a la web de l'**Agència Tributària**) és el que es coneix com **epígraf de l'impòst sobre activitats econòmiques**.

Tota organització haurà d'estar donada d'alta de, com a mínim, un epígraf de l'IAE. Si desenvolupem diferents activitats, haurem d'estar donades d'alta en cadascun dels epígrafs corresponents. Això, en principi, no tindrà més complexitat que el fet d'haver-ho de comunicar convenientment i mantenir les dades actualitzades, de manera que si, per exemple, deixem de dur a terme alguna de les activitats indicades, ens haurem de donar de baixa de l'epígraf pertinent mitjançant la pertinent comunicació amb el **Model 036 (declaració censal)**.

Això és així perquè es reconeix que **totes les organitzacions amb un pressupost anual (calculat a partir del conjunt d'ingressos) inferior a 1.000.000 euros n'estan exemptes**, cosa que fa que la majoria de nosaltres només hàgim de complir les formalitats documentals relacionades amb l'IAE.

Per a les organitzacions amb moviment anual superior a aquesta xifra, hi ha la possibilitat de demanar-ne l'exempció específicament, que és automàtica per a les entitats

acollides a la Llei 49/2002, sempre que l'activitat econòmica en qüestió s'englobi dins de les rendes considerades exemptes a efectes de l'impòst sobre societats per aquesta mateixa normativa (art. 7 L49/2002). Cal recordar que per poder sol·licitar l'exempció d'un determinat epígraf, prèviament n'haurem d'estar donades d'alta.

Tot i ser, oficialment, un impòst de gestió municipal (normativament s'inclou dins de les hisendes locals) i arran de modificacions en la gestió de l'impòst que hi va haver ja fa un temps, com que les tramitacions a fer són bàsicament documentals o informatives es fan telemàticament amb Agència Tributària.¹

Normativa de referència

Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales.

Webgrafia complementària

Agència Tributària:

- [Buscador d'activitats Hisenda](#)

Ajuntament de Barcelona – Institut Municipal d'Hisenda:

- [IAE, Impost sobre activitats econòmiques](#)

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [L'IAE \(Impost d'Activitats Econòmiques\), com afecta a les associacions?](#) (2021)

Xarxanet:

- [L'Impost sobre Activitats Econòmiques \(IAE\)](#) (2012)
- [Com saber quin és l'epígraf de l'IAE més adient?](#) (2019)

Altres articles:

- [IAE per a les associacions o entitats sense ànim de lucre](#) (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2016)
- [¿Qué es “actividad económica”?](#) (Asociaciones.org) (2023)

¹ En cas d'arribar al punt d'haver-lo de pagar, caldrà comunicar-ho mitjançant el Model 840, i adreçar-se a la Hisenda Municipal, que és qui efectivament en gestionarà els pagaments. Aquest impòst funciona pel mecanisme de quota, determinada per l'administració tributària competent en funció dels epígrafs i d'unes tarifes establertes, depenent de l'activitat desenvolupada, de la superfície i situació dels locals en què es desenvolupa l'activitat i d'altres dades complementàries.

V Impost sobre el valor afegit (IVA)

L'impost sobre el valor afegit (IVA) és un impost indirecte que grava la transmissió de béns o serveis amb contraprestació econòmica.

Com que totes les organitzacions en la nostra activitat habitual necessitem comprar i vendre productes i serveis, participem de manera sistemàtica en transmissions econòmiques de béns o serveis, la qual cosa vol dir que *totes les organitzacions quedem afectades per l'IVA* i l'hem de tenir ben present.

És un **impost indirecte** perquè el que importa és *QUÈ es fa*, no pas *QUI ho fa*. No hi ha exempció subjectiva per a determinades entitats, sinó que l'exempció és per a determinades operacions. Precisament per això mateix, la **Llei 49/2002**, que recull les variacions de les diferents figures impositives per al cas de determinades entitats, no té cap efecte sobre la seva aplicació i, per tant, *totes les organitzacions són iguals pel que fa a l'IVA*. I per la mateixa regla de tres, el fet que tinguem ànim de lucre o no en la nostra activitat fa que pràcticament no hi hagi grans modificacions en la manera com les entitats del tercer sector hem de gestionar l'IVA.

Com funciona l'IVA

L'IVA funciona mitjançant l'aplicació del gravamen o tipus impositiu sobre l'import de les transaccions, ja sigui sobre les compres (que s'anomena **IVA suportat**), o bé sobre les vendes (que s'anomena **IVA repercutit**); per tant, l'import serà més alt com més cara sigui la transacció.

Tipus impositius

El percentatge que s'hagi d'aplicar dependrà del producte o bé que s'estigui transferint.

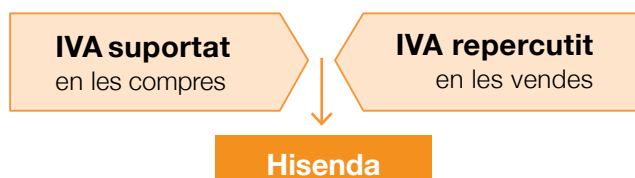
Hi ha tres tipus impositius (superreduït, reduït i general) recollits per la **Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impòst sobre el valor afegit** en el **títol VII**,

- IVA superreduït (art. 91.Dos) principalment per a productes d'alimentació bàsica, medicacions, productes culturals com els llibres o revistes...
- IVA reduït (art. 91.U), per a la resta de l'àmbit alimentari i sanitari, el sector de l'hostaleria i la restauració, els transports...
- IVA general (art. 90), per a la resta de transaccions de productes i serveis

Actualment els percentatges en vigència són del 4% per a l'IVA superreduït, del 10% per a l'IVA reduït i del 21% per a l'IVA general.

Com gestionar l'IVA

En principi, l'IVA és un impost neutre per als intermediaris de les cadenes productives i de distribució (gairebé la totalitat de les empreses), ja que l'única cosa que han de fer és gestionar-lo, comparant l'IVA que es deriva de les compres que fan durant la seva activitat econòmica (IVA suportat) amb l'IVA vinculat a les vendes (IVA repercutit). Per tal que aquesta neutralitat sigui realment efectiva, trimestralment cal comparar els imports corresponents d'aquests dos conceptes. Com que normalment es cobra més per IVA repercutit en les vendes que el volum d'IVA suportat que s'ha pagat en les compres (ja que per tal que el nostre negoci funcioni es pressuposa que hem venut més que no pas comprat per obtenir marge), hem de pagar la diferència a Hisenda.

Elaboració pròpia

La qüestió clau és que **només es pot deduir IVA suportat en la mesura que es pot repercutir IVA**. Si no tenim vendes que suposin IVA repercutit, no tenim amb què comparar i, per tant, l'IVA suportat no és deduïble i es converteix en cost per a nosaltres. És el que ens passa a cadascú/na de nosaltres com a persones individuals quan anem a comprar els productes o serveis que necessitem (el menjar, els diaris, la roba...): com que no venem res, no tenim amb què comparar l'IVA vinculat de la compra i, per tant, aquest passa a ser més cost del producte adquirit. Per tant, **l'IVA recau efectivament sobre el consumidor/a**.

Com veurem tot seguit, moltes entitats sense ànim de lucre es troben en una situació similar pel que fa a l'IVA (per la dinàmica de les seves activitats o per l'exempció d'alguns dels serveis que presten), així que l'IVA s'acaba convertint en una de les càrregues tributàries més grans que han de patir, ja que **en molts casos tot l'IVA que suporten esdevé no deduïble i, per tant, l'IVA suportat és cost per a aquestes entitats**. El que sí és cert és que, si ens trobem en aquesta situació, no ens pertoca haver de fer cap tràmit administratiu periòdic amb Agència Tributària, només indicar-ho convenientment a la declaració censal. Però si aquest no és el nostre cas, l'aplicació de la normativa de l'IVA suposa certa complexitat i dedicació administrativa i comptable derivades de la seva gestió i les tramitacions davant Hisenda, així que indirectament pot generar altres costos indirectes.

Les exempcions i el seu efecte

Per acabar d'entendre l'abast del que acabem de dir, cal ser conscients que l'IVA encara té una altra complexitat afegida que convé tenir present: **les exempcions**. I és que la normativa de l'IVA (Llei 37/92) (art. 20) estableix l'existència d'un seguit d'activitats o situacions en les quals no es repercuteix IVA, sinó que són **activitats exemptes de repercutició d'IVA**.

I resulta que gran part de les activitats que duem a terme moltes entitats s'engloben precisament en el llistat de l'**article 20 de la llei de l'IVA**. És un article extens i amb moltes particularitats, és cert, però intentant fer-ne un esbós per tal de situar-nos en el seu impacte per a nosaltres, podríem resumir les principals activitats exemptes com:

- Serveis mèdics i sanitaris (*art. 20.U.2*)
- Serveis d'assistència social prestats per entitats de caràcter social (*art. 20.U.8*)
- Serveis relacionats amb l'educació (*art. 20.U.9*), on també s'inclouen l'atenció en centres educatius en temps interlectiu o fora de l'horari escolar (menjador, aules matinals o de tarda).
- Serveis relacionats amb l'esport (*art. 20.U.13*), entesos com a activitat social, no com a espectacle
- Serveis culturals prestats per entitats de tipus social (*art. 20.U.14*), entesos com a activitat social, no com a espectacle.

És important tenir clar que l'exempció sempre es refereix a la repercussió, a l'IVA de les vendes, **mai a l'IVA de les compres**. Per tant, en la mesura que duem a terme activitats considerades exemptes de repercutir IVA, ens trobarem en la situació en què no tindrem amb què comparar l'IVA de les compres, perdent així la possibilitat de deduir-lo i que, per tant, tot l'IVA que suportem serà cost per a nosaltres.

La majoria de les exempcions s'apliquen directament, pel sol fet de dur a terme l'activitat exempta. Però la Llei reconeix (art. 20.U.12 i 20.Tres) una exempció afegida per a les quotes de socis/sòcies o el reconeixement d'entitat de caràcter social, que pot ser positiva per al cas d'entitats petites i amb una activitat relativament acotada, o bé per a les entitats amb activitats altament intensives en personal.

Perquè a efectes de la normativa el fet imposable té lloc fins i tot quan les entregues de béns o prestacions de serveis s'efectuen a favor dels socis i sòcies o membres. Per tant, les quotes dels socis/sòcies entrarien dins d'aquesta consideració i en cas de no tenir l'exempció d'IVA addicional de què estem parlant, obligarien a organitzar la gestió de l'IVA.

El reconeixement d'entitat de caràcter social ara és automàtic per a les entitats que compleixin els requisits per obtenir-lo:

- que siguin sense ànim de lucre
- que els càrrecs de la junta directiva o òrgan de govern siguin gratuïts
- que els socis/sòcies no siguin les principals persones beneficiàries de l'activitat.

Això vol dir que els efectes d'aquesta exempció també són automàtics, tant pel que fa a les activitats i serveis prestats com pel que fa a les quotes.

Cal tenir present, però, que aquesta exempció és difícilment revocable, ja que de fet la llei no preveu aquesta possibilitat. Ara per ara, i només prenent com a base la jurisprudència interna generada per la mateixa administració tributària, les diferents delegacions estudien cas per cas i molt puntualment concedeixen aquesta revocació.

Regla de la prorrata general

Segons el que hem vist fins ara, les entitats ens podem trobar en diferents situacions pel que fa a l'IVA:

- Si totes les nostres activitats són exemptes de repercutir IVA o totes les nostres activitats es desenvolupen a títol gratuït (per tant, sense contraprestació econòmica), ens trobem en la situació ja descrita: no hem de fer declaració trimestral ni anual d'IVA, però assumim el cost de tot el nostre IVA suportat.
- Si totes les nostres activitats han de repercutir IVA, ja que a més totes són amb contraprestació econòmica (per petita que sigui), se'ns assimila a qualsevol altra empresa o activitat professional i gestionem l'IVA com a tal: incloem els corresponents càlculs d'IVA repercutit en les factures que emetem, comparem trimestralment els imports percebuts per IVA repercutit en les vendes respecte de l'IVA suportat de les compres i gestionem la diferència segons correspongui (pagant a Hisenda si l'import de l'IVA repercutit de les vendes és superior a l'IVA suportat de les compres i compensant si és a la inversa).

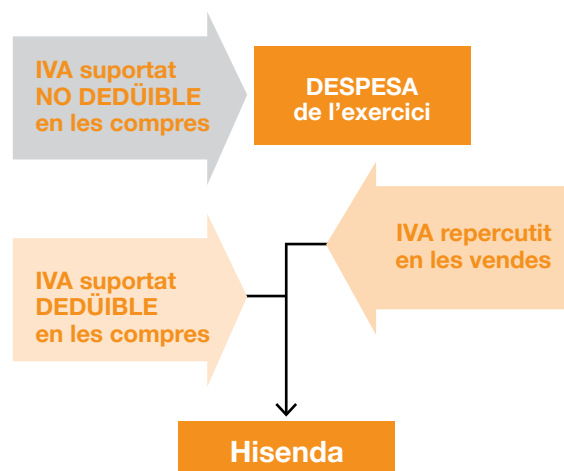
Però què passa quan en la nostra activitat es combinen activitats exemptes amb activitats no exemptes? És evident que assumir com a cost tot l'IVA que suportem no correspon, perquè si repercutim IVA ens n'hem de poder deduir. Però tampoc no ens podem deduir la totalitat de l'IVA que suportem, perquè tampoc no tots els nostres ingressos corresponen a activitats en què es repercuteix...

Cal, doncs, trobar un mecanisme per poder deduir parcialment l'IVA suportat a partir del fet que també parcialment repercutim IVA. La idea és que només ens podem deduir IVA en la mateixa mesura que en repercutim.

Aquest càlcul es coneix com a «**regla de la prorrata**»: es basa en el càlcul de la proporció que representen els ingressos que permeten repercutir IVA sobre el total d'ingressos (sense tenir en compte ni els donatius ni les subvencions).¹ La prorrata sempre és un percentatge sense decimals; per tant, el tant per cent resultant d'aquest càlcul s'arrodoneix cap a la unitat superior (52,6% esdevé una prorrata del 53%).

$$\frac{\text{Ingressos que permeten repercutir IVA}}{\text{(Ingressos que permeten repercutir IVA + ingressos que no permeten repercutir IVA)}} = \% \text{ prorrata}$$

Es pressuposa que aquesta mateixa proporció és vàlida per al conjunt de compres i s'aplica sobre l'import total de l'IVA suportat per determinar la quantitat deduïble. La part no deduïble passa a ser despesa de l'exercici per a l'organització.

Elaboració pròpia

A la pràctica, aquest càlcul es fa un cop l'any, en elaborar el resum anual al gener amb les dades de l'any anterior. El percentatge de prorrata resultant es pren com a provisional per a les declaracions trimestrals del nou any: cada trimestre, un cop conegut l'IVA suportat en les compres, es multiplicarà pel percentatge de prorrata obtingut l'any anterior, que és la referència de què de moment disposem, i l'import resultant serà el que realment anotarem com a deduïble cadascun dels trimestres. En acabar l'any, i un cop tinguem

¹ Dit d'una altra manera, el percentatge que representa la facturació que permet repercutir IVA (el total de bases imposables d'aquesta facturació, no pas l'import final de les factures), sobre el total de la nostra facturació.

tota la informació de l'exercici que acaba, es recalcarà la prorrata i es regularitzaran els imports segons correspongui.

Prorrata especial

El que acabem de veure és el model de prorrata general, el més comú d'aplicar en cas de compaginar activitats amb repercussió i activitats sense repercussió. Però si la nostra capacitat administrativa i de gestió és superior, també ens podem plantejar aplicar el règim de **prorrata especial o sectors diferenciats d'activitat**.

En aquest cas ens caldrà portar de manera separada la comptabilitat i informació dels dos blocs d'activitats, gestionant la part que permet repercutir IVA com si fos una activitat empresarial (comparant la totalitat dels imports d'IVA suportat i repercutit d'aquestes activitats) i assumint l'IVA suportat vinculat a la part que no permet repercutir IVA com a més cost de les compres.

Fins aquí podria semblar relativament senzill, si no fos perquè, per tenir present la totalitat de la informació econòmica de l'organització, cal incloure-hi els costos generals, que afecten ambdós blocs d'activitat; per tant, cal trobar quina part de l'IVA suportat vinculat als costos generals és deduïble i quina no, i assignar-ho convenientment a cada activitat. Per això haurem d'acabar calculant igualment la prorrata general, aplicar-la a l'IVA vinculat als serveis generals i així distribuir-ho entre les activitats, assumint el cost de la proporció de les activitats sense repercussió.

Gestió documental vinculada a l'IVA

Si ens pertoca gestionar IVA,² ja sigui sota el règim general o sota el règim de prorrata, haurem de tenir present tot un seguit d'obligacions documentals que se'n deriven. I és que per tal de poder tenir de manera acurada la informació referida als diferents aspectes de l'IVA, ens cal portar un **llibre o registre de factures emeses** i un **llibre o registre de factures rebudes**.

Recordem que perquè una factura sigui vàlida a efectes oficials hi ha de constar:

- Nom o raó social de qui compra i de qui ven, amb l'adreça d'ambdós
- NIF tant de qui compra com de qui ven
- Número de la factura (seqüencial per a qui l'emeta)
- Data de la factura o transacció
- Concepte de la facturació
- Import de la transacció diferenciant l'import base de la quantia de l'IVA que se'n deriva, fins a arribar a l'import total a liquidar
- Mitjà de pagament

Aquesta exigència és aplicable tant a les factures que emetem com a les que rebem. Només serà deduïble, en la proporció que ens pertoqui, l'IVA suportat procedent de factures rebudes que compleixin tots els requeriments aquí indicats.

En aquests llistats que anomenem llibres hi hem d'anar registrant de manera seqüencial les diferents factures que rebem/emetem durant la nostra activitat habitual i que afecten els càlculs de l'IVA. En la llista (segons els articles 63 i 64 del Reglament de l'IVA) hi han de constar:

- el NIF de qui emet i de qui rep
- el seu nom o raó social (la informació que consta en el seu NIF, no pas el nom comercial)
- la data i el número de la factura
- l'import base de la transacció, el tipus impositiu aplicat i l'import d'IVA que comporta.

² Si ens pertoca o no gestionar IVA haurà de constar convenientment en la nostra **declaració censal (Model 036)**. Qualsevol canvi en la nostra situació d'IVA, haurem de comunicar-la mitjançant una modificació de la nostra declaració censal (model 036).

IVA Deducible	Base	Cuota
Por cuotas soportadas en operaciones interiores corrientes	28	29

Models i terminis

L'IVA es declara trimestralment, per períodes vençuts, de manera que com a màxim **els dies 20 dels mesos de gener, abril, juliol i octubre** i mitjançant el **model 303** liquidarem amb Hisenda l'IVA repercutit que hem tingut durant els darrers tres mesos menys l'IVA suportat deduïble d'aquest mateix període. Per treballar convenientment aquests formularis, es requereix portar una comptabilitat que permeti la gestió diferenciada de l'IVA suportat i l'IVA repercutit.³

Actualment, des de la pàgina web de l'Agència Tributària es poden confeccionar tots els models en línia. Els formularis recullen la informació que cal trametre a Hisenda i, quan correspon, enllacen amb les pasarel·les segures de pagament per als models que comporten liquidació.

Per a més informació sobre el Model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària a l'apartat "Informació i gestions", opció "IVA", on podem accedir a «**Model 303. Autoliquidació**».

En cada trimestre, i un cop aportades les nostres dades bàsiques en la capçalera del formulari online del Model 303, indicarem de manera separada l'IVA repercutit que hem facturat per cadascun dels tres tipus impositius, així com la base de càlcul de cadascun.

En els càlculs trimestrals s'aplica el criteri de meritació, tant per a les factures emeses com per a les rebudes, de manera que les comptabilitzarem **segons la data de facturació**, independentment de si s'han pagat o cobrat efectivament.

En l'apartat següent cal indicar el total agregat d'IVA suportat que ens podem deduir i així poder fer la comparativa entre ambdós imports. Si estem en règim de prorrata, en aquesta casella només indicarem la quantia resultant d'aplicar el percentatge de la prorrata al total de l'IVA suportat del període, vegeu la imatge superior.

Si el total d'IVA repercutit del període és superior al total de l'IVA suportat deduïble, que és la situació més habitual, ens caldrà liquidar-ne el pagament, mitjançant càrrec al nostre compte bancari.

Si, per contra, en un determinat trimestre, el total d'IVA suportat deduïble és superior al de l'IVA repercutit, això significa que no haurem de fer efectiva cap quantitat, ja que la comparativa és a favor nostre. Aquesta quantitat s'anota com a **IVA a compensar** i es té en compte en el trimestre següent, tot afegint-lo a l'IVA deduïble del període en qüestió (i, per tant, reduint la quantitat que hem de fer efectiva en el període següent).

Si en acabar l'any, i un cop elaborat el resum anual, el total d'IVA suportat continua essent superior al total d'IVA repercutit, en podem demanar la devolució a Hisenda o bé deixar-ho a compensar per als trimestres del següent any.

Si, excepcionalment, un trimestre no hem tingut absolutament cap activitat, i per tant no hem ni suportat ni repercutit IVA, presentarem la declaració trimestral tot activant l'opció declaració zero / sense activitat.

Seleccione el tipo de Declaración	
☐ A ingresar, incluso si aplazamiento	☒ Resultado cero/Sin actividad
☐ A compensar	☐ Solicitud de devolución

Sin actividad (5)	Sin actividad	-	☒
-------------------	---------------	---	-------------------------------------

³ Recordem que a aquests efectes, s'han publicat, tant a escala estatal com catalana, adaptacions sectorials del Pla General Comptable per adaptar-lo a la realitat de les entitats sense ànims lucratius. Aquesta normativa és:

- **Decret 259/2008**, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions subjectes a la legislació de la Generalitat de Catalunya
- **Reial Decret 1491/2011** pel qual s'aproven les normes d'adaptació del Pla general de comptabilitat a les entitats sense finalitats lucratives i el model de pla d'actuació de les entitats sense finalitats lucratives
- **Resolució de 26 de març de 2013**, de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, per la qual s'aprova el Pla de Comptabilitat de petites i mitjanes entitats sense finalitats lucratives

Resum anual

Ja que l'IVA en si és un impost que es calcula segons any natural (independentment del nostre any econòmic), en acabar l'any i abans del 31 de gener de l'any següent, cal presentar el **Model 390**, resum anual d'IVA, en què recopilarem tota la informació referent a l'IVA que hem anat presentant de manera parcial durant els diferents trimestres. Per tant, les xifres que hi incorporarem hauran de coincidir amb les quatre liquidacions trimestrals presentades.

Si estem sota el règim de prorrata, és en aquest resum anual on recalcularem el percentatge definitiu de la prorrata aplicable⁴ i regularitzarem els imports de tot l'any, incorporant aquesta regularització a la casella corresponent del Model 303 del darrer trimestre, el quart, que es presenta conjuntament amb el resum anual, vegeu la imatge superior.

És a dir, si durant l'any hem estat aplicant una prorrata superior a la que ens correspon (ens hem deduït més IVA suportat del que ens és permès), haurem d'abonar la diferència o traspasar l'import més alt a despesa de l'exercici. En aquest cas, doncs, en presentar el darrer Model 303 farem efectiva la diferència pendent mitjançant el càrrec corresponent al nostre compte.

Si ens hem estat aplicant una prorrata inferior (ens hem deduït menys IVA suportat del que podem), caldrà refer els càlculs de l'any i ingressar menys diners o fins i tot sol·licitar la devolució si l'import ens és favorable o bé deixar-ho a compensar per als trimestres del següent any.

Per elaborar el model 390, l'Agència Tributària proporciona un formulari online per poder-hi anar incorporant la informació i fent les validacions oportunes, ja que sovint el volum d'informació no permet d'elaborar el model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un temps. Un cop introduïdes totes les dades, es valida la informació i s'obté el formulari a presentar, que es presenta telemàticament amb certificat digital.

Per a més informació sobre el Model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, a l'apartat "Informació i gestions", opció "IVA" i "Totes les gestions", on podem accedir a «[Model 390. Declaració resum anual IVA](#)».

Declaració anual d'operacions amb terceres persones

Tot i que no és pròpiament una exigència de la normativa de l'IVA, normalment s'hi vincula el **Model 347**, de declaració anual d'operacions amb terceres persones⁵ i que s'integra dins del que s'anomenen "Declaracions informatives". I és que anualment Hisenda ens demana d'informar sobre aquelles persones físiques o jurídiques amb què s'han realitzat operacions (tant d'ingressos com de despeses) per valor superior a 3.005,06 € (IVA inclòs) en el conjunt de l'any, i que no hagin estat incloses en altres declaracions informatives. També s'hi ha incorporat l'obligatorietat d'incloure-hi les subvencions públiques rebudes.

Si no s'ha realitzat cap de les operacions a declarar o la xifra anual no arriba a l'import de referència, no cal presentar la declaració.

⁴ Recordem que aquest mateix percentatge és el que prendrem com a referència per a l'any següent.

⁵ De fet, l'exigència de presentar el Model 347 la genera estar donat d'alta d'alguna activitat econòmica, en especial si comporta facturació subjecta a repercussió d'IVA. D'aquí la vinculació que tothom hi fa.

	ENTITAT DE CARÀCTER SOCIAL		ENTITAT NO DE CARÀCTER SOCIAL	
	Es declara	No es declara	Es declara	No es declara
Ingressos	<ul style="list-style-type: none"> • Donació > 3.005,06€ • Subvenció privada > 3.005,06€ • Subvenció pública > 3.005,06€ • Facturació exempta per motiu diferent caràcter social > 3.005,06€ • Facturacions no exemptes > 3.005,06€ • Lloguer cobrat (on s'aplica retenció) > 3.005,06€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Quota de soci/a < 3.005,06€ • Quota de soci/a > 3.005,06€ • Donació < 3.005,06€ • Subvenció privada < 3.005,06€ • Subvenció pública < 3.005,06€ • Facturació exempta d'IVA de caràcter social • Facturació < 3.005,06€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Donació > 3.005,06€ • Subvenció privada > 3.005,06€ • Subvenció pública > 3.005,06€ • Facturació > 3.005,06€ • Lloguer cobrat (on s'aplica retenció) > 3.005,06€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Quota de soci/a < 3.005,06€ • Quota de soci/a > 3.005,06€ • Donació < 3.005,06€ • Subvenció privada < 3.005,06€ • Subvenció pública < 3.005,06€ • Facturació < 3.005,06€
Despeses	<ul style="list-style-type: none"> • Qualsevol altre proveïdor > 3.005,06€ • Subvencions o ajuts atorgats a tercers > 3.005,06€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Qualsevol proveïdor < 3.005,06€ • Proveïdor de subministres d'aigua, electricitat o combustible, o rebuts d'assegurança > 3.005,06€ • Proveïdor que se li aplica retenció (autònom) > 3.005,06€ • Nòmina d'un treballador/a > 3.005,06€ • Lloguer d'un local on s'aplica retenció > 3.005,06€ • Subvencions o ajuts atorgats a tercers < 3.005,06€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Proveïdor de subministres d'aigua, electricitat o combustible, o rebuts d'assegurança > 3.005,06€ • Qualsevol altre proveïdor > 3.005,06€ • Subvencions o ajuts atorgats a tercers > 3.005,06€ 	<ul style="list-style-type: none"> • Qualsevol proveïdor < 3.005,06€ • Proveïdor que se li aplica retenció (autònom) > 3.005,06€ • Nòmina d'un treballador/a > 3.005,06€ • Lloguer d'un local on s'aplica retenció > 3.005,06€ • Subvencions o ajuts atorgats a tercers < 3.005,06€

Basat en "Guia pràctica del Model 347" (Fundesplai, 2020)

Segons indicacions de la web de l'Agència Tributària:

Las asociaciones están obligadas a presentar la declaración anual de operaciones con terceras personas, cuando desarrollen una actividad empresarial o profesional, por la percepción de subvenciones tanto recibidas de otras entidades como concedidas a otras asociaciones, siempre que superen la cuantía de 3.005,06 euros en un año natural (...).

No hay que incluir en la citada declaración aquellas operaciones realizadas por asociaciones que tengan la consideración de entidad de carácter social, y que correspondan al sector de su actividad cuyas entregas de bienes y prestaciones de servicios estén exentas del Impuesto sobre el Valor Añadido.

Las entidades o establecimientos de carácter social mencionadas en el art. 20.Tres LIVA, están obligadas a presentar el modelo 347 por las adquisiciones en general de bienes o servicios que efectúen al margen de las actividades empresariales o profesionales, incluso aunque no realicen

actividades de esta naturaleza. No se incluyen entre dichas operaciones las de suministro de agua, energía eléctrica y combustibles, ni las derivadas de seguros.

Tal com podem comprovar, s'eximeixen de declaració determinats moviments duts a terme per entitats de caràcter social, és a dir, les que compleixin els criteris establerts per l'article 20.Tres de la Llei de l'IVA 37/1992 i que hem exposat anteriorment.

Per elaborar-lo, l'Agència Tributària proporciona un formulari online per poder-hi anar incorporant la informació i fent les validacions oportunes, ja que sovint el volum d'informació no permet d'elaborar el Model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un temps. Un cop introduïdes totes les dades, es valida la informació i s'obté el formulari a presentar, que es presenta telemàticament amb certificat digital. El termini de presentació del Model és **finals de febrer** de l'any següent.

Datos del declarado

NIF declarado NIF-IVA Declarado NIF del representante legal

* Apellidos y nombre, razón social o denominación

Código Provincia Código País * Clave Operación

Operación Seguro Arrendamiento Local Negocio Operación IVA de caja Operación con inversión el sujeto pasivo Op. co vínculo

Importe trimestral de las operaciones   Importe trimestral percibido por transmisiones de inmuebles sujetas a IVA

1T	<input type="text"/>	1T	<input type="text"/>
2T	<input type="text"/>	2T	<input type="text"/>
3T	<input type="text"/>	3T	<input type="text"/>
4T	<input type="text"/>	4T	<input type="text"/>

Importe anual de las operaciones   Importe anual percibido por transmisiones de inmuebles sujetas a IVA   Importe anual de las operaciones devengadas con criterio IVA de caja

Importe percibido en metálico   Ejercicio

En el formulari, un cop indicades les nostres dades identificatives, cal anar relacionant totes les persones físiques o jurídiques⁶ amb qui hem tingut moviments econòmics que superin els 3.005,06 € en el conjunt de l'any, tot indicant el NIF i raó social de cadascuna, el total de les transaccions (anual i distribuït per trimestres⁷, segons la data de les factures implicades en cada període) i si ha estat per ingrés (clau B) o per despesa (clau A)⁸.

Com que aquesta informació l'hauré de presentar nosaltres però també qui incorporem al llistat (que ens apuntarà des de l'altre punt de vista de la transacció), és convenient mirar de quadrar les xifres a declarar amb cadascun/a abans de presentar definitivament el Model.

Per a més informació sobre el Model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, "Presentació de declaracions, calendari del contribuent" => "Totes les declaracions per model" => "Presentar i consultar declaració per model", on trobarem el **«Model 347. Declaració anual operacions amb terceres persones»**.

6 Els imports vinculats a retencions d'IRPF practicades, ja hauran estat declarats al model 190 i no cal incloure-les aquí. Si l'entitat està acollida a la Llei 49/2002, haurà hagut de declarar totes les donacions en el model 182 i, per tant, no caldrà fer-ho al model 347.

7 Si algun dels proveïdors declarats està en el règim fiscal de l'IVA del criteri de caixa (ho indicarà expressament en les seves factures), cal informar de manera separada sobre aquestes operacions.

8 En el cas de les subvencions, el criteri d'inclusió és el de la data en la qual l'Administració emet l'ordre de pagament de la subvenció (que és, de fet, quan ells ho declararan, i així ens assegurem que ambdues declaracions quadrin). En cas que es desconeixi, es considerarà la data de cobrament.

Normativa de referència

[Ley 37/1992](#), de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido

Webgrafia complementària (IVA)

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [L'Impost sobre el Valor Afegit \(IVA\) a les associacions: característiques i exempcions](#) (2023)
- [L'Impost sobre el Valor Afegit \(IVA\) a les associacions: gestió i obligacions](#) (2023)
- [L'Impost sobre el Valor Afegit \(IVA\) a les associacions: regla de la prorrata](#) (2019)

Xarxanet:

- [L'impost del valor afegit \(IVA\) a les entitats sense afany de lucre \(1\)](#) (2009)
- [L'impost del valor afegit \(IVA\) a les entitats sense afany de lucre \(2\). Les exempcions](#) (2009)
- [L'impost del valor afegit \(IVA\) a les entitats sense afany de lucre \(3\). La Prorrata de l'IVA](#) (2011)
- [Com es fa la liquidació de l'IVA](#) (2017)
- [Model 303: tot el que cal saber](#) (2023)
- [Per a què serveix el model 390?](#) (2023)

Hablemos de gestión:

- [Videotutorial del modelo 303 \(liquidación de IVA\)](#) (2020)

Altres articles:

- [El IVA en las Asociaciones y entidades no lucrativas](#) (2021)
- [IVA asociaciones sin ánimo de lucro. Todos los secretos](#) (2023)
- [Les exempcions d'IVA que afecten a les entitats sense ànim de lucre i els seus efectes](#) (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2014)
- [Exempció d'IVA que s'aplica a les quotes d'associats d'una entitat](#) (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2018)
- [Impuesto sobre el Valor Añadido](#) (Asociaciones.org)

Webgrafia complementària (model 347)

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [El model 347: Declaració informativa d'operacions amb terceres persones](#) (2023)

Xarxanet:

- [El model 347 \(I\). Obligats a la presentació i novetats rellevants](#) (2015)
- [El model 347 \(II\). Què declarar i recollida de dades](#) (2015)
- [Què cal saber sobre el model 347?](#) (2023)
- [Model 347: principals qüestions a tenir en compte](#) (2023)

Fundesplai - Suport Tercer Sector:

- [Guia pràctica del Model 347 - Declaració informativa d'operacions amb terceres persones](#) (2020)

Asociación Española de Fundaciones :

- [Guía del modelo 347, declaración anual de operaciones con terceras personas](#) (2017)

VI

Impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)

L'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF) no és pròpiament una despesa tributària per a les entitats, ja que, de fet, com a persones jurídiques que són, **no hi estan subjectes**. Com el seu nom indica, hi estan subjectes totes les **persones físiques** (individuals) per les rendes que obtenen. És un impost progressiu, cosa que comporta més càrrega tributària per a les persones amb rendes més altes, amb una proporcionalitat que es concreta anualment en unes taules de referència que estableix el Ministeri d'Hisenda. Com més alt sigui l'import que la persona obté en un any, més alta és l'aportació que li pertoca fer a les arques comunes.

Però el que sí han de fer les entitats és tenir-lo present, perquè fàcilment els correspondrà **gestionar-lo**. I és que en cas de tenir personal contractat, professionals que ens facturen o de tenir un contracte de lloguer per al nostre local, ens correspondrà **practicar les retencions** que se'n deriven, és a dir, descomptar l'import de la retenció en fer el pagament corresponent. En el fons, el que nosaltres estem fent en practicar i liquidar aquestes retencions és anar avançant, en nom de les persones implicades, imports corresponents a la seva tributació.¹

Per això precisament no ho considerem cost, sinó tan sols un moviment de diners que hem de fer en nom d'altres. Per tant, el que sí pot implicar és un cost indirecte per la seva gestió administrativa.

Perquè, a més, l'obligació de la retenció és de qui paga, ja que **l'entitat pagadora té dues obligacions: retenir i ingressar**; per tant, si arriba el cas, l'Administració podria reclamar l'ingrés de totes les quantitats que s'haurien d'haver retingut, independentment del fet que hagin estat efectivament retingudes o no; és a dir, si en un moment concret alguna cosa no acaba de ser com pertoca, Hisenda a qui demanarà d'esmenar-ho serà a nosaltres com entitat pagadora. D'aquí que sigui important per a nosaltres tenir-ne coneixement i saber com funciona, per poder tramitar-lo convenientment.

Retencions i càlcul

Els diferents pagaments subjectes a retenció són, bàsicament: els sous i altres rendiments del treball, facturacions de professionals independents i lloguers. La retenció serà diferent depenent del tipus de pagament subjecte a retenció.

- En el cas dels **treballadors/es en plantilla** cal aplicar les taules marcades anualment pel Ministeri d'Hisenda **a partir del sou brut anual** que percebrà aquesta persona amb nosaltres. Aquestes taules tenen en compte la situació familiar de cada persona (si hi ha càrregues familiars per ascendents o descendents, per exemple), que és el que es declara mitjançant el **Model 145** que se'ls fa emplenar periòdicament (com a mínim en iniciar-se la relació contractual i cada cop que hi hagi una modificació significativa de la seva situació personal).

Per a més informació sobre el Model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, "Presentació de declaracions, calendari del contribuent" => "Totes les declaracions per model" => "Presentar i consultar declaració per model", on trobarem el «**Model 145. IRPF. Retencions sobre rendiments del treball. Comunicació de dades al pagador**».

¹ Cada persona, en elaborar la seva declaració de la renda, ha de calcular la quantia total del que li correspon aportar per IRPF (a partir de les rendes que hagi obtingut i un cop aplicades les desgravacions que li pertocuin) i comparar-la amb el total de les retencions que li hagin practicat: si l'import retingut és superior al que ha de pagar, pot demanar la devolució de la diferència; si és superior, n'ha d'ingressar la diferència

NIF Cognoms i nom Any de naixement

Situació familiar:

- Solter/a, viudo/a, divorciat/ada o separat/ada legalment amb fills solters menors de 18 anys o incapacitats judicialment i sotmesos a pàtria potestat prorrogada o rehabilitada que conviuen exclusivament amb vostè, sense conviure també amb l'altre progenitor, sempre que sigui procedent consignar com a mínim un fill o descendent en l'apartat 2 d'aquest document 1
- Casat/ada i no separat/ada legalment el cònjuge del/de la qual no obté rendes superiors a 1.500 euros anuals, excloses les exemples 2

NIF del cònjuge (si ha marcat la casella 2, ha de consignar en aquesta casella el NIF del seu cònjuge) .....

- Situació familiar diferent de les dues anteriors (solters sense fills, casats el cònjuge dels quals obté rendes superiors a 1.500 euros anuals, etc.) 3

Discapacitat (grau de discapacitat reconegut) Igual o superior al 33% i inferior al 65% ..... Igual o superior al 65% ..... A més, tinc acreditada la necessitat d'ajuda de terceres persones o mobilitat reduïda .....

2. Fills i altres descendents menors de 25 anys, o majors de 25 anys si són discapacitats, que conviuen amb el perceptor

Dades dels fills o descendents menors de 25 anys (o majors de 25 anys si són discapacitats) que conviuen amb vostè i que no tenen rendes anuals superiors a 8.000 euros.

Any de naixement	Any d'adopció o acolliment (1)	Fills o descendents amb discapacitat (grau de discapacitat reconegut)			A més, té acreditada la necessitat d'ajuda de terceres persones o mobilitat reduïda	Còmput per enter de fills o descendents
		Si algun dels fills o descendents té reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33%, marqui amb una "X" la casella o caselles que corresponguin a la seva situació.	Grau igual o superior al 33% i inferior al 65%	Grau igual o superior al 65%		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

(1) Solament en el cas de fills adoptats o de menors acollits. Si es tracta de fills adoptats que prèviament han estat acollits, indiqui únicament l'any de l'acolliment.

3. Ascendents majors de 65 anys, o menors de 65 anys si són discapacitats, que conviuen amb el perceptor

Dades dels ascendents majors de 65 anys (o menors de 65 anys si són discapacitats) que conviuen amb vostè durant la meitat de l'any com a mínim i que no tenen rendes anuals superiors a 8.000 euros.

Any de naixement	Ascendents amb discapacitat (grau de discapacitat reconegut)			A més, té acreditada la necessitat d'ajuda de terceres persones o mobilitat reduïda	Convivència amb altres descendents
	Si algun dels ascendents té reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33%, marqui amb una "X" la casella o caselles que corresponguin a la seva situació.	Grau igual o superior al 33% i inferior al 65%	Grau igual o superior al 65%		
<input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

Si volem saber quina retenció hem de practicar a una persona que tenim contractada, podem fer el càlcul mitjançant l'[aplicació que facilita la pàgina web de l'Agència Tributària](#).

Ens caldrà, però, saber la part que la persona aporta a la Seguretat Social per poder completar l'apartat de dades econòmiques (que fet i fet, també se li reté en fer-li efectiva la nòmina).

The screenshot shows the 'Retenciones IRPF 2024' calculation tool. The interface includes a sidebar with navigation options like 'Cálculos', 'Nuevo cálculo', and 'Datos Personales'. The main area contains several sections for data entry:

- Datos personales:** NIF del perceptor, Año de nacimiento, and a checkbox for 'Residencia habitual y efectiva en Ceuta o Melilla'.
- Discapacidad:** Radio buttons for 'Sin discapacidad', 'Superior o igual al 33% e inferior al 65%', and 'Superior o igual al 65%'. A checkbox for 'Necesita ayuda de terceras personas o tiene movilidad reducida' is also present.
- Situación familiar:** Radio buttons for 'Situación 1', 'Situación 2', and 'Situación 3'. 'Situación 3' is selected.
- Situación laboral:** Radio buttons for 'Empleado o trabajador en activo', 'Pensionista de la Seguridad Social o clases pasivas', 'Desempleado', and 'Otras situaciones'. 'Empleado o trabajador en activo' is selected.
- Contrato o relación:** Radio buttons for 'General', 'Duración inferior al año o relación laboral especial de las personas artistas...', 'Otras relaciones laborales especiales de carácter dependiente...', 'Relaciones esporádicas propias de retribuciones por peonadas o jornales diarios', and 'Movilidad geográfica'. 'General' is selected.

Per a imports més elevats, el percentatge de retenció que cal aplicar és més alt; per a imports inferiors, el percentatge de retenció que li correspon és també inferior.

Aquí és important tenir present, per poder informar convenientment el treballador/a implicat/da, que en cas de començar amb un contracte temporal, el càlcul inicial pot portar a un determinat percentatge de retenció a aplicar, però que si la temporalitat s'allarga al llarg de l'any, la retenció final que caldrà aplicar pel total percebut durant l'any serà superior i que caldrà anar-la augmentant progressivament. De la mateixa manera, si una persona comença a treballar amb nosaltres el mes d'octubre, per exemple, el còmput anual del que rebrà amb nosaltres serà relativament baix i com a tal no hi haurà obligació de practicar una retenció gaire alta, però si l'any següent la relació contractual dura tot l'any, la retenció s'apujarà, ja que l'import brut anual que rebrà aleshores també serà més elevat.

Recordem un cop més que l'obligació de la retenció recau en el retenedor, de manera que l'entitat està obligada a retenir com a mínim el percentatge indicat en les taules (mai menys, perquè posteriorment Hisenda en pot

demanar el reintegrament). Si la persona vol, pot demanar per escrit una retenció superior, que l'entitat aplicarà a partir d'aleshores.

- En el cas dels **professionals que ens facturem**, la retenció a practicar és d'un 15% de l'import brut facturat (sense tenir en compte l'IVA, si és el cas). Excepcionalment podem trobar retencions menors com en els casos de persones que estan iniciant la seva activitat econòmica i que tenen bonificació per l'engegada del negoci, concretament d'un 7% per al primer any d'inici d'activitat i els dos anys següents (com a participants d'un programa de promoció de l'autoocupació).
- Pel que fa a les retencions a practicar en el cas de l'existència d'un **contracte de lloguer**, el càlcul és un percentatge fix (19%) sobre el preu de l'arrendament (exclòs l'impost sobre el valor afegit, IVA). Aquest mateix percentatge del 19% de retenció serà aplicable al que s'anomena «rendiments del capital mobiliari», és a dir, principalment, ingressos financers o de dipòsits que puguem tenir. En aquest cas, serà l'entitat bancària o equivalent la que ens practicarà la retenció a nosaltres (nosaltres en aquest cas, en som subjecte passiu).

TIPUS DE RENDA	TIPUS APLICABLE
Personal en plantilla (relacions laborals). Rendiments del treball	Variable segons procediment general (algorisme en base taules)
Activitats professionals: general	15%
Cursos, conferències, xerrades...	15%
Activitats professionals: inici d'activitat (any d'inici i els dos següents)	7%
Arrendament d'immobles	19%
Interessos de dipòsits financers, comptes corrents i similars	19%

Models i terminis

En general, l'IRPF es liquida trimestralment, per períodes vençuts, de manera que com a màxim **el dia 20 dels mesos de: gener, abril, juliol i octubre** i mitjançant el **Model 111** aportarem a Hisenda les quantitats que haurem estat retinent en el trimestre anterior (ja sigui a treballadors/es en plantilla o professionals que ens facturen). En el cas de retencions als arrendadors correspon el **Model 115**.

En aquests Models ens caldrà anar indicant, en les diferents caselles establertes:

- El nombre de persones a qui afecta (sense més detall de les seves dades personals, que com veurem es faciliten de manera conjunta a final d'any)
- L'import total de les rendes que han ocasionat la retenció
- L'import de la retenció que es correspon per aquestes rendes

Actualment, des de la pàgina web de l'Agència Tributària es poden confeccionar tots els models en línia. Els formularis recullen la informació que cal trametre a Hisenda i, quan correspon, enllacen amb les passarel·les segures de pagament per als models que comporten liquidació.

El **Model 111** diferencia dos apartats per consignar-hi de manera separada les rendes pagades per «rendiments del treball» (les que representen retencions a practicar a personal en plantilla), de les pagades pels «rendiments d'activitats econòmiques» (que són les que es deriven de les persones que ens facturen pels serveis que ens han prestat).

I. Retenciones del trabajo		
Rendimientos dinerarios		
Número de perceptores [01]	Importe de las percepciones [02]	Importe de las retenciones [03]
Rendimientos en especie		
Número de perceptores [04]	Valor percepciones en especie [05]	Importe de los ingresos a cuenta [06]
II. Rendimientos de actividades económicas		
Rendimientos dinerarios		
Número de perceptores [07]	Importe de las percepciones [08]	Importe de las retenciones [09]
Rendimientos en especie		
Número de perceptores [10]	Valor percepciones en especie [11]	Importe de los ingresos a cuenta [12]

La suma dels imports per retencions per rendiments del treball i les retencions per facturació és l'import que apareix al final del full i que hem de fer efectiu mitjançant càrrec al nostre compte bancari. Per a més informació sobre el model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, opció «Models i formularis» i, dins d'aquesta llista, «Impost sobre la Renda de les Persones

Físiques», on podem accedir a «**Model 111. Retencions i ingressos a compte. Rendiments del treball i activitats econòmiques**».

El **Model 115**, el de retenció a arrendadors, té una estructura molt similar, però amb un sol apartat. S'hi ha d'indicar primer el nombre de perceptors, després la base sobre la qual es calcula la retenció, i finalment l'import de les retencions practicades. Com abans, caldrà fer efectiu l'import en qüestió per càrrec al nostre compte bancari.

Retenciones e ingresos a cuenta	
Número de perceptores	[01]
Base de las retenciones e ingresos a cuenta	[02]
Retenciones e ingresos a cuenta	[03]
Resultados anteriores declaraciones	[04]
Resultado a ingresar ([03] - [04])	[05]

Per a més informació sobre el model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, «Presentació de declaracions, calendari del contribuent» => «Totes les declaracions per model» => «Presentar i consultar declaració per model», on trobarem el «**Model 115. Retencions i ingressos a compte. Rendiments procedents d'arrendaments d'immobles**».

El que dona validesa a la presentació en temps i forma és un **Codi Segur de Verificació** (empremta digital) que assigna automàticament el sistema telemàtic tributari a cada document, que es compon de tot un seguit de nombres i lletres i que és un identificador únic.

La autenticidad de este documento puede ser comprobada mediante el Código Seguro de Verificación 7N7Y67RZFQZJ6JF en <https://www.agenciatributaria.gob.es>

Declaració informativa anual

Però en aquestes declaracions trimestrals no concretem quines són les persones a qui hem practicat retenció i la quantitat que correspon a cadascuna (que de fet és el que necessitarà cada persona quan li toqui elaborar la seva declaració de la renda), sinó que aportem informacions acumulades, tant pel que fa al nombre de persones com pel que fa a les quantitats. En acabar l'any, cal aportar a Hisenda el detall d'aquests conceptes: és precisament això el que fem amb el **Model 190**, que es presenta abans del **31 de gener** de cada any, amb la informació desglossada de l'any anterior. El Model 190 és una **declaració informativa** i, per tant, no comporta haver de fer

cap més pagament, ja que la liquidació de les retencions s'haurà hagut de fer efectiva a través dels quatre Models 111 trimestrals que ja haurem anat presentant.

En aquest formulari haurem d'anar relacionant de manera individualitzada les persones a qui se'ls ha practicat retenció durant l'any anterior, identificant-les amb els noms, cognoms i DNI, assenyalant el motiu pel qual els hem hagut de retenir (rendiments del treball o rendiments d'activitats econòmiques), l'import total que han percebut amb nosaltres (i que ha estat la base de càlcul per determinar les retencions), i el total realment retingut (i liquidat en nom seu, trimestralment). El primer full farà de resum de les dades desglossades en els següents.

The image shows two screenshots of the Model 190 tax form. The top one is 'Percepción 1' and the bottom one is 'Percepción 2'. Both show fields for taxpayer data, income details, and deductions.

Per elaborar el Model 190, Agència Tributària facilita un formulari online per tal de poder anar recollint i emplenant les dades necessàries, ja que sovint el volum d'informació no permet d'elaborar el model d'una tirada i s'hi ha d'anar treballant durant un cert temps. Un cop introduïdes totes les dades, es valida la informació i així obtindrem el formulari a presentar. La presentació haurà de ser telemàtica, amb certificat digital.

Per a més informació sobre el Model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, "Presentació de declaracions, calendari del contribuent" => "Totes les declaracions per model" => "Presentar i consultar declaració per model", on trobarem el «[Model 190. Resum anual de retencions i ingressos a compte](#)».

Cal, a més, emetre i fer arribar un **certificat individual** a qui s'ha practicat la retenció, on s'indica el total percebut amb nosaltres i l'import total de les retencions de l'any, per tal que després aquestes persones puguin tenir-ho present en les seves declaracions de la renda.

Des del mateix espai online de l'Agència Tributària des d'on hem complimentat les dades per a l'elaboració del Model 190, trobarem una opció per **emetre els certificats individuals**.

The image shows three screenshots of the online tax form interface. The first is 'Datos del percceptor', the second is 'Datos de la persona o entidad pagadora', and the third is 'Rendimientos del trabajo: detalle de las percepciones y de las retenciones e ingresos a cuenta'.

Les retencions a arrendadors també tenen un procés paral·lel. La declaració informativa anual equivalent per a les retencions a arrendadors és el **Model 180**, que també cal presentar abans del **31 de gener**, mitjançant el qual aportem les dades de les persones implicades en els quatre Models 115 que haurem presentat al llarg de l'any.

El formulari online s'elabora des de la pàgina d'Agència Tributària, de manera similar a com acabem d'exposar per al Model 190. Un cop introduïdes i validades les dades, s'obté el formulari a presentar. La presentació haurà de ser telemàtica, amb certificat digital.

Per a més informació sobre el model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, "Presentació de declaracions, calendari del contribuent" => "Totes les declaracions per model" => "Presentar i consultar declaració per model", on trobarem el «[Model 180. Resum anual de retencions i ingressos a compte](#)».

Com abans, caldrà emetre i enviar un certificat individual a cada persona a qui s'ha practicat retenció, on s'indica el total percebut amb nosaltres i l'import total de les retencions de l'any, per tal que després aquestes persones puguin tenir-ho present a les seves declaracions.

En paral·lel al que hem vist, des del mateix espai online de l'Agència Tributària des d'on hem complimentat les dades per a l'elaboració del model 180, trobarem una opció per [emetre els certificats individuals](#).

Normativa de referència

[Ley 35/2006](#), de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio.

[Real Decreto 439/2007](#), de 30 de marzo, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y se modifica el Reglamento de Planes y Fondos de Pensiones, aprobado por Real Decreto 304/2004, de 20 de febrero.

Webgrafia complementària

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [L'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques \(IRPF\), gestió i declaració](#) (2018)

Xarxanet:

- [Com omplir i presentar el model 190?](#) (2019)
- [El model 111 de l'Agència Tributària](#) (2023)
- [Quan presentar el model 111](#) (2023)

Altres articles:

- [Retenciones sobre el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas \(IRPF\)](#) (Asociaciones.org)

VII

Llei 49/2002 de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge

La **Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge** estableix el que s'anomena un «règim supletori al règim general»¹, de manera que es parteix de les figures impositives existents i, per a les entitats que en compleixen els requisits que estableix, se'n varia l'aplicació.

Com passa amb d'altres lleis, alguns dels aspectes els desenvolupa una altra regulació complementària, concretament el **Reial Decret 1270/2003, de 10 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament per a l'aplicació del règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge**. Per tant, per poder donar ple compliment a la Llei 49/2002, haurem de tenir presents les concrecions (per exemple, sobre requeriments documentals i/o terminis) que marca aquest Reglament.

L'altre aspecte que cal tenir molt present és que el nombre d'entitats que es poden acollir a la Llei és limitat, ja que només s'habilita aquesta possibilitat a les entitats que treballen pel que s'anomena «l'interès general» o «bé comú», i a més el **tenen formalment reconegut**.² Des d'aquest punt de vista i per tal d'explicitar-ho, la mateixa normativa així ens ho indica en els primers articles.³

Article 2 (Llei 49/2002). Entitats sense finalitats lucratives.

Es consideren entitats sense finalitats lucratives als efectes d'aquesta Llei [...]:

- Les fundacions.
- Les associacions declarades d'utilitat pública.⁴
- Les organitzacions no governamentals de desenvolupament a què es refereix la **Llei 23/1998, de 7 de juliol, de cooperació internacional per al desenvolupament**⁵, sempre que tinguin alguna de les formes jurídiques esmentades amb anterioritat. [...]

Però per acabar-ho d'arrodonir, l'article següent concreta tot un seguit de **requisits complementaris**, el primer dels quals és una llista (no tancada) d'**activitats considerades d'interès general** i que, si enllacem, veurem que és molt semblant a la

que, en el cas de les associacions, la **Llei orgànica d'associacions (LO 1/2002)** recull en el seu article 32 per al reconeixement de Declaració d'utilitat pública, i l'article 3 de la **Llei de fundacions (L50/2002)**.

Article 3 (Llei 49/2002). Requisits de les entitats sense finalitats lucratives

Les entitats a què es refereix l'article anterior, que compleixin els requisits següents, són considerades, a efectes d'aquesta Llei, entitats sense finalitats lucratives:

1. Que persegueixin **finalitats d'interès general**, com poden ser, entre altres, les de defensa dels drets humans, de les víctimes del terrorisme i actes violents, d'assistència social i inclusió social, cíviques, educatives, culturals, científiques, esportives, sanitàries, laborals, d'enfortiment institucional, de cooperació per al desenvolupament, de promoció del voluntariat, de promoció de l'acció social, de defensa del medi ambient, de promoció i atenció a les persones en risc d'exclusió per raons físiques, econòmiques o culturals, de promoció dels valors constitucionals i defensa dels principis democràtics, de foment de la tolerància, de foment de l'economia social, de desenvolupament de la societat de la informació, desenvolupament o innovació tecnològica i de transferència de la mateixa cap al teixit productiu com a element impulsor de la productivitat i competitivitat empresarial.

4. Que els fundadors/es, associats/ades, patrons/es, representants estatutaris, membres dels òrgans de govern i els cònjuges o parents fins al quart grau inclusivament de qualsevol d'ells/d'elles no siguin els destinataris principals de les activitats que es duiguin a terme per les entitats, ni es beneficiïn de condicions especials per utilitzar els seus serveis.

1 Les lleis tributàries generals no han plantejat de manera sistemàtica el tractament de les entitats del tercer sector, d'aquí la necessitat de lleis especials com aquesta.

2 Cal tràmit o comunicació davant Hisenda, que exigeix o bé ser fundació (per tant, registre) o declaració d'utilitat pública en el cas d'associació; en el fons vol dir que cal reconeixement oficial al respecte.

3 A més de les entitats especificades en l'article 2 de la Llei 49/2002, les disposicions addicionals de la mateixa normativa inclouen altres entitats o col·lectius el règim fiscal de les quals s'assimila al contingut en l'esmentada llei. Aquestes entitats són: Creu Roja Espanyola, ONCE, l'Església catòlica i les altres confessions i comunitats religioses amb acords amb l'Estat. I també les associacions i altres entitats religioses vinculades a aquestes comunitats religioses, si compleixen tots els requisits establerts en la norma per poder-s'hi acollir (art. 3 i obligacions documentals posteriors).

4 Per a més informació sobre aquest tema vegeu **l'apartat específic en aquest mateix Útil Pràctic**.

5 Aquesta normativa ha estat substituïda per la **Ley 1/2023 de Cooperación para el Desarrollo Sostenible y la Solidaridad Global**

A banda d'això, també incorpora altres exigències dins l'àmbit econòmic, com la reinversió de rendes en la finalitat estatutària i la prioritització d'activitats vinculades directament a aquesta finalitat d'interès general, de manera que es poden fer altres activitats econòmiques, però que siguin estrictament complementàries o residuals.

Article 3 (Llei 49/2002). Requisits de les entitats sense finalitats lucratives

2. Que destinin, directa o indirectament, a la realització d'aquestes finalitats almenys el 70% de les rendes i ingressos següents:
  - Les rendes de les explotacions econòmiques que desenvolupin.
  - Les rendes derivades de la transmissió de béns o drets de la seva titularitat.[...]
  - El ingressos que obtinguin per qualsevol altre concepte, deduïdes les despeses realitzades per obtenir aquests ingressos. [...]
3. Que l'activitat realitzada no consisteixi en el desenvolupament d'explotacions econòmiques alienes al seu objecte o finalitat estatutària. [...]⁶
6. Que, en cas de dissolució, el seu patrimoni es destini en la seva totalitat a alguna de les entitats considerades com a entitats beneficiàries del mecenatge segons el que es recull en aquesta normativa [...] i aquesta circumstància estigui expressament prevista en els estatuts [...] de l'entitat dissolta.
7. Que estiguin inscrites en el registre corresponent.
8. Que compleixin les obligacions comptables que preveuen les normes per les quals es regeixen [...].
9. Que compleixin les obligacions de rendició de comptes que estableixi la seva legislació específica. [...] Han de retre comptes abans que hagin transcorregut sis mesos des del tancament del seu exercici davant de l'organisme públic encarregat del registre corresponent.
10. Que elaborin anualment una memòria econòmica en la qual s'especifiquin els ingressos i les despeses de l'exercici, de manera que es puguin identificar per categories i per projectes. [...].

Aquest darrer punt, la presentació de la memòria econòmica, és important tenir-lo present, perquè és un dels requisits que Hisenda valida anualment que s'hagi acomplert (i és un dels elements que té en compte en emetre els certificats conforme estem al corrent de les nostres obligacions documentals amb Hisenda).

I encara ens trobem amb un darrer bloc de requisits per mantenir l'aplicació del règim especial, en aquest cas de caire formal o documental, establint tot un conjunt de documentació i informació que les entitats han d'aportar davant dels organismes de referència pertinents, com la rendició anual de comptes, tant econòmica com d'activitat.

Article 3 (Llei 49/2002). Requisits de les entitats sense finalitats lucratives

5. Que els càrrecs de patró, representant estatutari i membre de l'òrgan de govern siguin gratuïts, sense perjudici del dret a ser reemborsats de les despeses degudament justificades que l'acompliment de la seva funció els ocasioni. [...]⁷

El termini per presentar-la telemàticament són 7 mesos des de l'acabament de l'exercici econòmic, per poder incloure-hi el marge de 6 mesos per a l'aprovació de comptes i els 25 dies que s'afegeixen per a la presentació de la declaració de l'impost sobre societats (obligatòria per a totes les entitats acollides a la Llei 49/2002).

El contingut d'aquesta memòria ve desenvolupat reglamentàriament mitjançant l'article 3 del RD 1270/2003⁸:

6 «S'entén complert aquest requisit si l'import net de la xifra de negocis de l'exercici corresponent al conjunt de les explotacions econòmiques no exemptes alienes al seu objecte o finalitat estatutària no excedeix el 40% dels ingressos totals de l'entitat.» [...]«L'arrendament del patrimoni immobiliari de l'entitat no constitueix, a aquests efectes, explotació econòmica» (art. 3.3 L49/2002).

7 «Els patrons, representants estatutaris i membres de l'òrgan de govern poden percebre de l'entitat retribucions per la prestació de serveis, inclosos els presats en el marc d'una relació de caràcter laboral, diferents dels que implica l'acompliment de les funcions que els corresponen com a membres del patronat o òrgan de representació, sempre que es compleixin les normes per les quals es regeix l'entitat.» (art. 3.5 L49/2002).

8 Les entitats que portin comptabilitat formal i hagin d'elaborar la memòria comptable dins dels comptes anuals de l'organització, poden incloure aquesta informació en un dels punts de l'esmentada memòria, complint els requisits indicats en l'article 3.1 del reglament.

Article 3. Memòria econòmica

1. La memòria econòmica que, en compliment del que estableix la Llei 49/2002, han d'elaborar les entitats sense finalitats lucratives, ha de contenir la informació següent:

- Identificació de les rendes exemptes i no exemptes de l'impost sobre societats indicant el corresponent nombre i lletra dels articles 6 i 7 de la Llei 49/2002 que els en dona l'exempció, indicant els ingressos i despeses de cadascuna. També s'han d'indicar els càlculs i criteris emprats per determinar la distribució de les despeses comunes entre les diferents rendes obtingudes per l'entitat.
- Identificació dels ingressos, despeses i inversions corresponents a cada projecte o activitat realitzat per l'entitat per complir les seves finalitats estatutàries. Les despeses de cada projecte s'han de classificar per categories, com a despeses de personal, despeses de serveis exteriors o compra de material.
- Especificació i forma de càlcul de les rendes i ingressos a què es refereix l'article 3.2 de la Llei 49/2002, indicant la destinació o aplicació de les mateixes.
- [...] Imports lliurats als membres del seu òrgan de govern en concepte de reemborsaments de despeses o remuneració de serveis prestats a l'entitat diferents dels vinculats al càrrec. [...]
- Convenis de col·laboració empresarial⁹ en activitats d'interès general subscrits per l'entitat, identificant el col·laborador que hi participa i les quantitats rebudes.
- Indicació de la previsió estatutària relativa a la destinació del patrimoni de l'entitat en cas de dissolució¹⁰ [...].

El règim especial recollit per la Llei 49/2002 és un règim per opció, és a dir, no se'ns aplica automàticament si no ho demanem específicament. Si som una entitat susceptible de poder-se acollir a la norma haurem de sol·licitar que se'ns reconegui aquesta condició sobre la base del compliment dels requisits que s'exigeixen. És un tràmit senzill, però cal fer-lo si ens volem aplicar les variacions fiscals.

Haurem de complimentar una **declaració censal (Model 036)** de variació de dades on marcarem les caselles corresponents (135 a la primera pàgina i 651 en la pàgina 6) i la data efectiva en què té lloc el canvi.

En principi, i si no hi ha cap impediment al respecte, per silenci administratiu es considera que Hisenda ho té present i a partir d'aleshores ja podem treballar sota els paràmetres de la norma. El règim especial s'aplicarà al període impositiu que finalitzi amb posterioritat a la data de presentació de la declaració censal i als següents.

Sempre que ho necessitem, i si hem complert amb tots els requisits documentals, podem demanar via Seu Electrònica de l'Agència Tributària, una **certificació conforme se'ns aplica el règim especial**, amb validesa per a cada exercici econòmic que ens pot ser necessària per dur a terme diferents tràmits.

[135] Opción/renuncia por el Régimen fiscal especial del Título II de la Ley 49/2002. (página 6)

8. RÉGIMEN FISCAL ESPECIAL DEL TÍTULO II DE LA LEY 49/2002.

[651] Ejerce la opción por el Régimen fiscal especial del Título II de la Ley 49/2002.

9 Establerts sobre la base de l'article 25 de la Llei 49/2002, on podeu trobar-ne més informació.

10 Punt important recollit per l'article 3.6 de la Llei 49/2002.

Què implica aquesta normativa per a les entitats que s'hi poden acollir

La **Llei 49/2002** té un doble efecte sobre les organitzacions que opten per acollir-s'hi:

- **reducció** o fins i tot **exempció** en la tributació d'alguns impostos als quals estan subjectes,
- i la possibilitat d'oferir **desgravacions a les persones físiques o jurídiques que hi col·laboren** de manera desinteressada (el que es coneix com «incentius a la participació en activitats d'interès general»), que detallem en l'apartat següent.

Respecte al primer efecte, i deixant de banda l'impost sobre societats, al qual dediquem un apartat específic al principi d'aquest document degut a la seva complexitat, podem resumir les variacions en:

- **Exempció de l'Impost sobre Béns Immobles (IBI)**
L'IBI és una taxa anual per als elements immobiliaris dels quals l'entitat té la propietat. La quota anual es calcula en funció del valor cadastral de l'immoble (edifici, solar, pis, local...), que té en compte el valor del sòl i el valor de la construcció. L'exempció que dona la llei 49/2002 és per als elements vinculats a rendes exemptes de l'Impost sobre Societats (no per als vinculats a explotacions econòmiques no exemptes).

Com que es tracta d'un impost de **gestió municipal**, cal fer tots els tràmits davant d'Hisenda municipal aportant-hi la sol·licitud, els estatuts i inscripció en el registre de referència, document acreditatiu de l'acolliment a la **Llei 49/2002** i breu memòria de l'activitat desenvolupada.

- **Exempció de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats (ITP/IAJD)**, per quan toca anar davant notari per recollir en escriptura pública alguna informació o quan hi ha compravenda d'elements patrimonials. Per ser més precisos, l'ITP grava les transmissions patrimonials amb contraprestació i l'IAJD grava els actes jurídics documentals com poden ser els documents notariaus, per exemple.

La gestió d'aquest impost és **autonòmica**, totes les tramitacions cal fer-les a l'**Agència Tributària de Catalunya**. En principi, adjuntant el certificat d'acolliment a la **Llei 49/2002** en el moment de presentar l'autoliquidació de l'impost i la sol·licitud de l'exempció, no hi ha d'haver problemes.

- **Exempció de l'Impost sobre l'Increment de Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana (IIVTNU)**, que grava l'increment de valor dels terrenys (del sòl) de naturalesa urbana en el moment de transmetre'n la propietat, per diferència de valor entre l'adquisició inicial i la nova transmissió (plusvàlua dels terrenys que només es dona en cas de compravenda). Se'n fa càrrec la part que ven. Com que és un impost de **gestió municipal**, tots els tràmits cal fer-los davant d'Hisenda municipal, aportant-hi la sol·licitud, els estatuts i inscripció en el registre de referència, document acreditatiu de l'acolliment a la **Llei 49/2002** i breu memòria de l'activitat desenvolupada.

Exempció de l'Impost sobre Activitats Econòmiques, per les activitats econòmiques que desenvolupi l'entitat i que estiguin vinculades a la seva activitat estatutària d'interès general (**vegeu l'apartat específic en aquest mateix Útil Pràctic**).

VIII Incentius al mecenatge i altres deduccions

Incentius al mecenatge

La **Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge**, a més de recollir les modificacions en l'aplicació de les principals figures impositives per a les entitats que s'hi poden acollir, també recull, en el **Títol III** (articles 16 a 24), el que anomena «**incentius al mecenatge**», és a dir, beneficis fiscals en forma de desgravacions per a les persones físiques o jurídiques que facin aportacions a aquestes entitats. És important tenir present que, llevat d'algunes deduccions autonòmiques que veurem al final d'aquest bloc, només donen dret a deducció les donacions fetes a entitats acollides a la **Llei 49/2002**.

Es tracta de potenciar la coresponsabilitat dels diferents agents socials en el bé comú, ja que la **Llei 49/2002** només és aplicable per a entitats que treballin per l'**interès general** i el tinguin formalment reconegut, alhora que indirectament representa una altra manera d'afavorir la tasca de les organitzacions implicades.

A aquests efectes, l'**article 17.1** de la Llei considera **aportacions que donen dret a deducció**¹:

- Donatius i donacions dineràries, de béns i drets
- Quotes de pertinença que no es corresponguin amb el dret a percebre una prestació present o futura
- La constitució d'un dret d'ús sobre béns, drets o valors, realitzada sense contraprestació

És important incidir en la idea de la **no-contraprestació**, ja que és l'element clau per diferenciar el que té consideració de «preu» del que té consideració de **donatiu deducible**. Si per rebre un servei o bé tu has de fer una aportació econòmica, això és un preu a efectes del que estem comentant i, per tant, no donaria dret a deducció. Per exemple, si per accedir al fons bibliogràfic i al préstec de la biblioteca d'una organització és condició *sine qua non* el pagament d'una quota, això és un preu per una contraprestació; per tant, això no donaria dret a deducció per donatius.

La desgravació que podem oferir als nostres col·laboradors/es serà un percentatge sobre l'import o valor de la donació feta.

Els percentatges de desgravació han anat variant des de la redacció inicial de la norma. El plantejament actual incorpora un component de potenciació de les petites aportacions de particulars (**microdonatius**), així com de reconeixement de la **fidelitat** a una mateixa entitat, augmentant el percentatge de desgravació, tant per a persones físiques com jurídiques, si es fan donatius a una mateixa organització en anys successius. És el que s'anomena **recurrència**.

Actualment, **per a les persones físiques (art. 19.1)**, els percentatges de deducció del **conjunt de donacions** que faci una persona individual i que aplicaran en fer els càlculs de la seva declaració de la renda, són:

- Per als primers 250 € del conjunt de donacions, un 80%.
- Per a l'import que superi els primers 250 €, un 40%.

En el cas que la persona hagi fet en **els dos anys immediatament anteriors** una donació amb dret a deducció a la mateixa entitat per un import igual o superior en cadascun d'ells, al de l'exercici anterior, el percentatge de deducció de l'import que superi els primers 250 € augmenta en 5 punts percentuals i serà del 45%, en comptes del 40% general.

Per a les persones jurídiques (art. 20.1), el percentatge base de deducció dels donatius és d'un 40% del valor del donatiu (per a qualsevol import), que aplicaran en els càlculs del seu Impost sobre Societats. Però s'afegeix un increment de la deducció de 5 punts percentuals si en **els dos anys immediatament anteriors** s'han fet donacions amb dret a deducció a la mateixa entitat per un import igual o superior en cadascun d'ells al de l'exercici anterior, podent-se aplicar aleshores una desgravació del 50% del valor del donatiu.

1 Recordeu que també donen dret a deducció, tot i que amb una concreció diferent i només per a persones jurídiques, els convenis de col·laboració empresarial establerts sobre la base del que recull l'**article 25 de la Llei 49/2002**. Des de la darrera modificació de la normativa, la **prestació gratuïta de serveis** es vehicula precisament mitjançant els convenis de col·laboració empresarial.

Per tant, si intentem esquematitzar-ho, els percentatges de deducció de donacions queden de la manera següent:

Percentatges de deducció per a donacions de persones físiques: IMPOST DE LA RENDA			
IMPORT DEL CONJUNT DE DONATIS	Fins els 250 € primers	80%	
	Resta de l'import de donacions	Import igual o superior, a la mateixa entitat, durant els darrers 3 anys	45%
		Resta	40%

Percentatges de deducció per a donacions de persones jurídiques: IMPOST SOBRE SOCIETATS		
IMPORT DEL DONATIU	Import igual o superior, a la mateixa entitat, durant els darrers 3 anys	50%
	Resta	40%

Per tal que això sigui així, cal que l'entitat emeti i enviï a cada persona física o jurídica implicada un **certificat individualitzat** en què quedi clar el caràcter de donació «**simple, pura i irrevocable**» (segons exigències del Reglament de la llei). Amb això podran incloure-ho convenientment en les seves declaracions tributàries (de la renda o de l'impost sobre societats, respectivament).

Cada organització pot fer servir el model que desitgi, ja que no existeix un model normalitzat de certificació de donacions, sempre que el document contingui la informació requerida. Concretament, en aquest **certificat** cal especificar (**Article 24 de la Llei 49/2002**):

- Les dades d'identificació del donant, incloent-hi el seu DNI o NIF, nom o raó social complets
- Identificació de la nostra entitat, tot indicant explícitament que com a entitat tenim reconeguda l'aplicació del règim fiscal especial
- Data i import del donatiu, o la seva valoració econòmica si és en espècie

- Finalitat que tindrà el donatiu en compliment de les activitats estatutàries
- Menció del caràcter irrevocable del donatiu

A banda, cal que nosaltres fem la comunicació pertinent a Hisenda d'aquests donatius i de qui els ha fet. Per aquest motiu entre les declaracions informatives que cal presentar a finals del mes de gener referents a l'any anterior s'inclou el **Model 182**, en el qual es fa un llistat de totes les donacions que hem certificat i que donen dret a desgravació a partir del que estipula la **Llei 49/2002**.

Per a més informació sobre el model en qüestió i la manera d'emplenar-lo, ens podem adreçar a la web de l'Agència Tributària, «**Model 182. Declaració informativa de donatius, donacions i aportacions rebudes**».

Com a declaració informativa que és, no implica haver de fer pagament, sinó tan sols informar Hisenda de quines són les persones físiques o jurídiques que ens han fet aportacions amb dret a deducció durant l'any anterior i si aquestes són dineràries (les més habituals) o en espècie. Per això cal emplenar en els apartats destinats a tal efecte les dades bàsiques dels donants:

- Dades d'identificació de la nostra organització
- Nom complet (per a persones físiques) o raó o denominació social (per a persones jurídiques)
- DNI complet (amb lletra) o NIF, respectivament
- Import del donatiu i especificar si és dinerari o valoració de l'aportació si és en espècie
- Si existeix recurrència en el donatiu (import igual o creixent durant els darrers tres anys) o no i el percentatge de deducció que correspon

Declarado

Registro 15 de 15 Volver a la lista de Declarados

NIF del declarado	NIF del representante legal	* Apellidos y nombre, denominación o razón social del declarado		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		
Código Provincia	Clave	% deducción	Importe o Valoración donativo, aportación o disposición	Recurrencia de Donativos
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Donativo, aportación o disposición en especie	Deducción C. Autónoma	% deducción C. Autónoma	Naturaleza del declarado	NIF del patrimonio protegido
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Revocación	Ejercicio donación revocada	Tipo de Bien	Identificación del bien	Apellidos y nombre del patrimonio protegido
☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Per elaborar el Model 182, l'Agència Tributària facilita un formulari online per tal de poder anar completant les dades. Un cop tinguem totes les dades introduïdes i hàgim fet totes les comprovacions de rigor, les validarem i així obtindrem el formulari a presentar. La presentació haurà de ser telemàtica, amb certificat digital. Recordem que el termini és el 31 de gener de l'any següent a què es refereixen les dades.

Deduccions autonòmiques del Parlament de Catalunya.

L'article 32 de la [Llei 16/2008](#), de mesures fiscals i financeres, estableix la concreció de les deduccions en el tram autonòmic de la quota de l'IRPF per a Catalunya. Per tant, només són aplicables a aportacions fetes [per persones físiques](#).

Donaran dret a deducció (15% de l'import de la donació) les donacions a entitats de foment de la llengua catalana, de foment de la recerca científica i la innovació, i les entitats ambientals vinculades a l'ecologia i a la protecció i millora del medi ambient (l'àmbit d'actuació ha de constar específicament en els seus estatuts).

Les entitats perceptores han de presentar abans del 20 de gener de l'any següent a què es refereixen les dades, el Model 993 que és la declaració informativa on es llisten totes les persones amb dret a deducció per les seves aportacions.

Webgrafia complementària

Agència Tributària:

- [Per donatius a entitats que fomenten l'ús de la llengua catalana o de l'occitana](#)
- [Per donatius a entitats que fomenten la investigació científica i el desenvolupament i la innovació tecnològica](#)
- [Per donacions a determinades entitats en benefici del medi ambient, la conservació del patrimoni natural i de custòdia del territori](#)

Generalitat de Catalunya – Agència Tributària de Catalunya:

- [Deduccions autonòmiques IRPF. Declaració informativa per part de les entitats beneficiàries de les donacions](#)
- [Guia dels beneficis fiscals per donacions a entitats ambientals sense ànim de lucre de Catalunya](#)

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- [Donacions a les entitats juvenils: la llei de mecenatge](#) (2021)

Xarxanet:

- [Model 182: Declaració Informativa de donatius, donacions i aportacions rebudes](#) (2018)
- [Desgravació de les donacions realitzades a associacions i fundacions](#) (2021)
- [Com s'han de declarar les donacions a entitats no lucratives?](#) (2017)
- [Deduccions autonòmiques IRPF: model 993](#) (2018)
- [Tot el que cal saber sobre el certificat de donacions](#) (2022)
- [Beneficis fiscals per a donatius a entitats mediambientals](#) (2022)
- [Què cal saber sobre els convenis de col·laboració empresarial en activitats d'interès general?](#) (2023)
- [Modificacions de la llei de mecenatge per a 2024](#) (2024)

Asociación Española de Fundaciones:

- [Régimen fiscal de los donativos, donaciones y aportaciones realizadas](#) (2022)
- [Deducciones en el tramo autonómico del IRPF por donativos realizados a favor de fundaciones](#) (2023) (apartat sobre Catalunya)
- [Reforma de la ley de mecenazgo](#) (2024)

Altres articles:

- [Donatius i col·laboracions a entitats no lucratives](#) (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2024)

IX Declaració d'utilitat pública

Segons la normativa, les associacions poden perseguir qualsevol finalitat, sempre que sigui legal; això vol dir que tan lícit és el que s'anomena **interès particular** (segons el qual les persones membres de l'organització són les principals beneficiàries de l'activitat), com l'**interès general** (en què el benefici és per a la col·lectivitat; es persegueix el que entenem per «bé comú»).

Si una **associació** vol un reconeixement oficial de la seva dedicació a activitats d'interès general, pot demanar el que s'anomena «**Declaració d'Utilitat Pública**» (DUP).

Aquest reconeixement oficial a la dedicació a activitats d'interès general, entre d'altres coses, possibilita que l'associació pugui acollir-se al règim fiscal especial establert per la *Llei 49/2002, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge*¹, sempre que es destinin el 70% de les rendes i ingressos a les finalitats estatutàries, com estableix la pròpia norma i es compleixin els requisits documentals establerts.

La Llei orgànica d'associacions (LO 1/2002) recull la possibilitat de sol·licitar la Declaració d'Utilitat pública, aspecte que regula mitjançant els articles 32 a 36 i que comença per l'especificació del que serà considerat com a interès general:

Article 32 .1.a (LO 1/2002). Associacions d'Utilitat Pública

1. A iniciativa de les associacions corresponents, poden ser declarades d'utilitat pública les associacions en què concorrin els requisits següents:

- a. Que les seves finalitats estatutàries tendeixin a promoure l'interès general, [...], i siguin de caràcter cívic, educatiu, científic, cultural, esportiu, sanitari, de promoció dels valors constitucionals, de promoció dels drets humans, de víctimes del terrorisme, d'assistència social, de cooperació per al desenvolupament, de promoció de la dona, de promoció i protecció de la família, de protecció de la infància, de foment de la igualtat d'oportunitats i de la tolerància, de defensa del medi ambient, de foment de l'economia social o de la investigació, de promoció del voluntariat social, de defensa de consumidors i usuaris, de promoció i atenció a la persones en risc d'exclusió per raons físiques, socials, econòmiques o culturals, i qualssevol altres de naturalesa similar.

Com podem comprovar, l'articulat mateix identifica, amb una llista no tancada, les activitats que considera d'interès general, fent èmfasi en el fet que les persones beneficiàries no poden ser els associats/des (o persones properes).

Article 32.1.b (LO 1/2002). Associacions d'Utilitat Pública

Que la seva activitat no estigui restringida exclusivament a beneficiar els seus associats, sinó oberta a qualsevol altre possible beneficiari que reuneixi les condicions i els caràcters exigits per l'índole de les seves pròpies finalitats.

Hi ha un altre aspecte essencial que aquest mateix article ens recorda: **la viabilitat** de l'entitat, que aquesta disposi dels mitjans necessaris per tirar endavant la proposta amb garanties de futur. Serà un dels aspectes que haurem de poder demostrar en la documentació que se'ns requereix per a la sol·licitud.

Article 32.1.c (LO 1/2002). Associacions d'Utilitat Pública

Que disposin dels mitjans personals i materials adequats i amb l'organització idònia per garantir el compliment de les finalitats estatutàries.

¹ Per a més informació sobre aquest tema vegeu [l'apartat específic en aquest mateix Útil Pràctic](#).

De fet, la Declaració d'Utilitat Pública també té una implicació de generació de confiança, ja que el tràmit per aconseguir-la és relativament llarg, requereix proporcionar molta informació sobre l'entitat i, el més important, aconseguir-la implica sotmetre's a supervisió externa anualment, ja que s'estableix l'obligació documental i comptable de rendició anual de comptes en el registre de referència.

Article 34 (LO 1/2002). Obligacions de les associacions d'utilitat pública

1. Les associacions d'utilitat pública han de retre els comptes anuals de l'exercici anterior *en el termini dels sis mesos* posteriors al seu acabament, i presentar una **memòria descriptiva de les activitats** realitzades durant aquest període davant de l'organisme encarregat de verificar-ne la constitució i d'efectuar-ne la inscripció en el registre corresponent, on queden dipositades. Els **comptes anuals** esmentats han d'expressar la imatge fidel del patrimoni, dels resultats i de la situació financera, així com l'origen, la quantia, la destinació i l'aplicació dels ingressos públics percebuts.

S'ha de determinar per reglament en quines circumstàncies s'han de sotmetre a auditoria els comptes anuals.

2. Així mateix, han de facilitar a les administracions públiques els informes que aquestes els requereixin, en relació amb les activitats realitzades en compliment de les seves finalitats.

Per iniciar els tràmits cal haver estat funcionant un mínim de dos anys, ja que la documentació requerida anirà relacionada precisament amb aquest període:

Article 32.1.e (LO 1/2002). Associacions d'utilitat pública

Que estiguin constituïdes, inscrites en el Registre corresponent, en funcionament i donant compliment efectiu a les seves finalitats estatutàries, ininterrompudament i que hi concorrin tots els requisits precedents, almenys durant els dos anys immediatament anteriors a la presentació de la sol·licitud.

La Declaració d'Utilitat Pública com a tal i els requeriments de procediment i documentació relacionats tenen normativa pròpia: el **Reial Decret 1740/2003, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a associacions d'utilitat pública**.

Sol·licitud de la Declaració d'Utilitat Pública

Sol·licitar la Declaració d'Utilitat Pública és un tràmit que en si mateix no té perquè ser especialment difícil, però que requereix dedicació i seguiment pel volum d'informació exigida i per la qualitat d'aquesta informació. I no és que no disposem de la majoria de les dades que ens demanaran, però sí que caldrà sistematitzar-les i, el més important de tot, incloure-hi una bona argumentació. L'altre element que cal tenir present és que la revisió i comprovació per part dels tècnics del registre de les dades facilitades i l'elaboració de l'informe preceptiu requereixen temps, i la resolució final del procés es pot retardar.

La Generalitat de Catalunya i concretament el **Departament de Justícia**, responsable del **Registre d'Associacions**, té la competència delegada referent a la Declaració d'Utilitat Pública, de manera que per a les entitats d'àmbit autonòmic català o inferior, la totalitat del **tràmit** es duu a terme en aquest Departament. Només les associacions d'àmbit estatal, el registre de referència de les quals sigui el del **Ministeri de l'Interior**, caldrà que s'adrecin a aquest darrer estament.

En qualsevol dels casos, els responsables de tramitar l'expedient poden consultar altres ens, com per exemple Hisenda o la Seguretat Social, per demanar-los informació sobre l'entitat sol·licitant i si tot està en ordre pel que fa al seu àmbit.

El **procediment per a la sol·licitud** ens l'indica:

Article 2 RD 1740/2003. Sol·licitud de declaració d'utilitat pública

1.[...] En la sol·licitud de declaració d'utilitat pública hi hauran de constar les dades d'identificació de l'entitat sol·licitant [...] les raons de la petició i informe justificatiu dels objectius de l'associació perquè sigui considerada d'utilitat pública, amb una referència especial a les seves activitats d'interès general.

2. A la sol·licitud de declaració d'utilitat pública s'hi hauran d'adjuntar els documents següents:

- a) Memòria (signada pels membres de la junta), en què es mostrin les activitats que hagin desenvolupat, ininterrompudament, durant els dos exercicis anuals precedents.
- b) Comptes anuals (signats pels membres de la junta) dels dos darrers exercicis tancats, formats pel balanç, el compte de resultats i la memòria econòmica.

- c) *Certificació de l'Administració Tributària i de la Tresoreria General de la Seguretat Social en què consti que està al corrent de les seves obligacions.*
- e) *Còpia compulsada de l'alta en l'epígraf corresponent de l'impost sobre activitats econòmiques.*
- f) *Certificació de l'acord de l'òrgan de l'associació que sigui competent pel qual se sol·licita la declaració d'utilitat pública.*

És molt important treballar convenientment la memòria indicada en el punt a) de la llista anterior. Els requisits sobre el **contingut de la memòria** estan definits en **l'article 2.4** del mateix Reial decret 1740/2003:

- i. Relació de socis/sòcies².
- ii. Activitats desenvolupades i els serveis prestats que no podran estar restringits exclusivament a beneficiar els seus associats/ades.
- iii. Resultats obtinguts amb la realització d'aquestes activitats.
- iv. Nivell de compliment de les finalitats estatutàries.
- v. Nombre de beneficiaris/àries o usuaris/àries, la classe i el grau d'atenció que reben i els requisits que han de reunir per aconseguir la condició.
- vi. Mitjans personals de què disposa l'entitat, incloent-hi tant personal en plantilla com voluntariat.
- vii. Mitjans materials i recursos de què disposa l'entitat, en especial subvencions públiques i la seva aplicació.
- viii. Retribucions percebudes en els darrers dos anys pels membres de l'òrgan de representació, ja sigui amb motiu del seu càrrec o per la prestació de serveis diferents especificant la naturalesa laboral o mercantil de les retribucions, i els fons a càrrec dels quals s'han fet efectives.
- ix. L'organització dels diferents serveis, centres o funcions en què es diversifica l'activitat de l'associació.

Encara que tots els aspectes esmentats són rellevants, en la revisió de la informació aportada s'incideix especialment en la justificació del tipus d'activitats desenvolupades, en la identificació dels beneficiaris/àries de l'activitat i com aquesta comporta un canvi per a ells/elles; per tant, cal dedicar especial atenció en l'elaboració d'aquests punts, juntament amb l'aspecte de la viabilitat i garantia de continuïtat que ja esmentàvem.

Més informació, formularis i models de documents:

a) Web de la Generalitat de Catalunya - Departament de Justícia → Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques: informació dels tràmits: → **[Declaració d'utilitat pública de les associacions](#)**

b) Ministeri de l'Interior - Associacions: **[Informació sobre la Declaració d'Utilitat Pública](#)**.

Webgrafia complementària

Generalitat de Catalunya – Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques

- **[Declaració d'utilitat pública de les associacions o federacions](#)** – en l'espai de tramitació es poden trobar models dels documents requerits

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona - CRAJ:

- **[La declaració d'utilitat pública](#)** (2017)

Xarxanet:

- **[La Declaració d'Utilitat Pública](#)** (2024)
- **[Quins drets comporta tenir la Declaració d'Utilitat Pública \(DUP\)?](#)** (2023)
- **[Quins són els beneficis fiscals de les entitats declarades d'Utilitat Pública \(DUP\)?](#)** (2023)

Ministerio del Interior:

- **[Solicitud de declaración de utilidad pública](#)**

Altres articles:

- **[Declaració d'Utilitat Pública d'una Associació](#)** (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2013).
- **[Procediment per sol·licitar la Declaració Utilitat Pública d'una associació](#)** (Sagarra i Montalvo – Gestió BCN) (2015)

² Perfil de les persones associades, no el llistat amb informació individualitzada (que incompliria la normativa de protecció de dades).

X

Calendari

Calendari fiscal

Gener	20/01	Declaració trimestral IRPF : 4T any anterior
		Declaració trimestral IRPF (lloguers): 4T any anterior
	31/01	Resum anual IRPF (lloguers)
		Declaració de donacions (entitats acollides a L49/2002)
		Resum anual IRPF any anterior
		Declaració trimestral IVA : 4T any anterior
		Resum anual IVA any anterior
Febrer	28/02	Declaració anual d'operacions amb terceres persones
Abril	20/04	Declaració trimestral IRPF : 1T
		Declaració trimestral IRPF (lloguers): 1T
		Acompte IS (si cal)
		Declaració trimestral IVA : 1T
Juliol	20/07	Declaració trimestral IRPF : 2T
		Declaració trimestral IRPF (lloguers): 2T
		Declaració trimestral IVA : 2T
	25/07	Declaració IS
Octubre	20/10	Declaració trimestral IRPF : 3T
		Declaració trimestral IRPF (lloguers): 3T
		Acompte IS (si cal)
		Declaració trimestral IVA : 3T
Desembre	20/12	Acompte IS (si cal)

XI

Glossari

- **Activitat econòmica:** l'ordenació de recursos materials, logístics i humans que permeti entregar béns o prestar serveis, independentment que hi hagi contraprestació econòmica o no.
- **Base imposable:** import sobre el qual es calcula efectivament l'impost en qüestió, ja sigui per quota anual definida per l'administració tributària competent o bé per aplicació del tipus de gravamen que correspongui.
- **Certificat digital:** mecanisme informàtic que mitjançant una clau segura vincula les dades de verificació de signatura de la persona representant de l'organització i en confirma la seva identitat electrònicament. Permet dur a terme tràmits online davant les administracions públiques i, en especial, davant l'Agència Tributària, per presentar-hi declaracions fiscals telemàticament.
- **Codi Segur de Verificació (CSV):** identificador únic que es compon de tot un seguit de nombres i lletres que els sistemes de registre online de les administracions assignen als documents presentats.
- **Comptabilitat (de partida doble):** mètode per al registre sistematitzat dels fets econòmics, i el seu posterior tractament i control, segons uns determinats paràmetres i criteris basats en la normativa legal de referència, que permet conèixer la marxa d'una entitat i la gestió dels recursos que s'ha dut a terme.
- **Declaració censal:** formulari d'hisenda (model 036) mitjançant el qual comuniquem a Hisenda les nostres dades bàsiques, així com la nostra activitat econòmica i les obligacions tributàries que se'n deriven. Aquest mateix document serveix per comunicar qualsevol variació d'aquests aspectes.
- **Declaració informativa:** model o formulari de l'Agència Tributària pel qual trametem diferents dades a tall informatiu per tal que Hisenda en tingui coneixement. En cap cas suposa haver de fer pagament o liquidació de cap import.
- **Declaració d'Utilitat Pública:** reconeixement oficial que pot sol·licitar una associació de la seva dedicació a activitats d'interès general.
- **Desgravació o deducció:** reducció aplicable al càlcul d'un determinat impost, vinculada normalment al compliment de determinats requisits.
- **Exempció:** benefici fiscal consistent a alliberar d'un pagament o d'aplicar un determinat impost si es compleixen unes condicions determinades.
- **Exercici econòmic:** període de dotze mesos en què dividim l'activitat econòmica d'una organització. Sovint coincideix amb l'any natural, però en cas de no coincidir s'ha de comunicar oportunament a l'autoritat tributària perquè redefineixi els terminis que ens són aplicables.
- **Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE):** impost que grava qualsevol **activitat econòmica** que desenvolupem, entesa com l'ordenació de recursos materials, logístics i humans que permeti entregar béns o prestar serveis, independentment que hi hagi contraprestació econòmica o no.
- **Impost sobre el Valor Afegit (IVA):** impost indirecte que grava la transmissió de béns o serveis amb contraprestació econòmica.
- **Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF):** impost que grava les rendes (ingressos) obtingudes per les **persones físiques** (individuals).
- **Impost sobre Societats (IS):** impost directe que grava les rendes (ingressos - despeses) obtingudes per les **persones jurídiques**.
- **Incentius al mecenatge:** desgravacions i altres bonificacions que s'ofereixen a les persones físiques o jurídiques que fan aportacions a les entitats acollides a la Llei 49/2002.
- **Interès general:** activitats que beneficien a la col·lectivitat o a determinats col·lectius objectivament identificables i diferenciats clarament de les persones membres de l'organització.
- **Interès particular:** activitats que beneficien prioritàriament les persones membre de l'organització.

- **Llibre de factures emeses/rebudes:** en cas d'haver de gestionar IVA, registre que cal portar en què es llisten de manera seqüencial el detall de les dades de les diferents factures que emetem/rebem durant la nostra activitat habitual i que afecten els càlculs de l'IVA.
- **Número d'identificació fiscal (NIF):** número de 8 dígits amb una lletra al davant que ens identifica de manera única, davant de tercers, amb qui interactuem.
- **Recurrència:** condició que permet augmentar el percentatge de desgravació que ofereix la llei 49/2002, tant per a persones físiques com jurídiques, si es fan donatius deduïbles a la mateixa organització durant els dos anys immediatament anteriors per un import igual o superior en cadascun d'ells, al de l'exercici anterior.
- **Regla de la prorrata:** càlcul usat per calcular la proporció d'IVA suportable deduïble respecte del total de l'IVA suportat de les nostres compres en cas que es combinin activitats subjectes a repercussió d'IVA i activitats exemptes.
- **Renda:** obtenció de resultats per part de les organitzacions en les seves activitats calculada com ingressos menys despeses necessàries per obtenir-los.
- **Rendició de comptes:** exigència documental que tenen les fundacions i les associacions declarades d'utilitat pública d'aportar anualment determinats documents econòmics i d'activitat (estats comptables i memòria anual) davant del registre de referència. Igualment, el fet d'estar sota el règim de la 49/2002 també comporta aquesta exigència de rendició anual de comptes, així com davant Agència Tributària.
- **Rendiments d'una explotació econòmica:** tots els que, procedint del treball personal i del capital conjuntament, o d'un sol d'aquests factors, comportin al subjecte passiu l'ordenació pel seu propi compte dels mitjans de producció i dels recursos amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis.
- **Repercutir IVA:** transferir i cobrar a tercers en la nostra facturació l'import que correspon per la transacció econòmica subjecta.
- **Retenció:** import descomptat en el pagament d'una nòmina o factura d'un tercer com a import a compte de la seva tributació, i que liquidarem en nom seu davant Hisenda.
- **Subjecció:** complir les condicions perquè un determinat impost ens afecti i l'hàgim de tenir present i, si cal, pagar.
- **Suportar IVA:** pagar a tercers que ens facturen l'import de l'impost que correspon per la transacció econòmica subjecta.
- **Tipus de gravamen:** percentatge que s'aplica sobre la base imposable per al càlcul efectiu de l'impost en qüestió.

XII

Bibliografia complementària, normativa de referència i altres fonts de consulta

Bibliografia complementària (amb les degudes actualitzacions)

- Delgado García, Ana María; Oliver Cuello, Rafael (2008). *Fiscalidad de las ONG*. Barcelona: Bosch Editor.
- Fundación Luis Vives (2008). [Guía del Régimen Fiscal de Entidades sin Fines Lucrativos y de los Incentivos Fiscales al Mecenazgo](#).
- Gil del Campo, Miguel (2005). *Fiscalidad de fundaciones, asociaciones y del mecenazgo*. Madrid: CISS.
- Juez Martel, Pedro (coord.) (2009). *Economía y gestión de entidades no lucrativas*. Madrid: Editorial universitaria Ramón Areces. Especialment:
  - Capítol 7 (Pedro Juez Martel i Pedro Bautista Martín Molina): “Fiscalidad de las entidades sin ánimo de lucro: impuesto sobre sociedades e IVA”.
  - Capítol 8 (Pedro Bautista Martín Molina): “Fiscalidad de las entidades sin ánimo de lucro: otros impuestos e incentivos al mecenazgo”.
- Montesinos Oltra, Salvador (2008). *Los requisitos del Régimen tributario especial de las entidades sin fines lucrativos*. Madrid: Thomson Aranzadi.
- Moro, Lorena (coord.) (2009). *Gestión actual de una ONG*. Madrid: LID Editorial. Especialment:
  - Capítol 9 (César Herraiz): “Fiscalidad de entidades no lucrativas”.
- Autores diversos: PwC Tax & Legal Services (2017). *Fiscalidad del mecenazgo*. Madrid: Fundación Impuestos y Competitividad.

Normativa del Tercer Sector

[Llei 4/2008](#), de 24 d'abril, del Llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques

[Llei orgànica 1/2002](#), de 22 de març, reguladora del dret d'associació

[Ley 50/2002](#), de 26 de diciembre, de Fundaciones

[Ley 49/2002](#), de 23 de diciembre, de régimen fiscal de las entidades sin fines lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo

[Real decreto 1270/2003](#), de 10 de octubre, por el que se aprueba el Reglamento para la aplicación del régimen fiscal de las entidades sin fines lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo

[Real Decreto 1740/2003](#), de 19 de diciembre, sobre procedimientos relativos a asociaciones de utilidad pública

[Decret 6/2008](#), de 21 de gener, pel qual s'assignen al Departament de Justícia les funcions traspassades a la Generalitat de Catalunya en matèria de declaració d'utilitat pública de les associacions i aplicació dels beneficis fiscals a associacions i fundacions

[Decret 259/2008](#), de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Pla de comptabilitat de les fundacions i les associacions subjectes a la legislació de la Generalitat de Catalunya

[Real Decreto 1491/2011](#), de 24 de octubre, por el que se aprueban las normas de adaptación del Plan General de Contabilidad a las entidades sin fines lucrativos y el modelo de plan de actuación de las entidades sin fines lucrativos

[Resolució de 26 de març de 2013](#), de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, per la qual s'aprova el Pla de comptabilitat de petites i mitjanes entitats sense finalitats lucratives

Lleis tributàries (textos consolidats)

[Ley 35/2006, de 28 de noviembre](#), del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio

[Real Decreto 439/2007](#), de 30 de marzo, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y se modifica el Reglamento de Planes y Fondos de Pensiones, aprobado por Real Decreto 304/2004, de 20 de febrero

[Ley 27/2014](#), de 27 de noviembre, del Impuesto sobre Sociedades

[Real Decreto 634/2015](#), de 10 de julio, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sociedades

[Real Decreto Legislativo 2/2004](#), de 5 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales

[Ley 37/1992](#), de 28 de diciembre, del Impuesto sobre el Valor Añadido.

Webs de referència

- [Agència Tributària](#):
  - [Accés a tots els models i formularis](#)
- [Direcció General de Dret i Entitats Jurídiques](#) - Departament de Justícia – Generalitat de Catalunya
- [Torre Jussana](#) - Centre de serveis a les associacions
- [CRAJ](#) - Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona
- [Xarxanet](#) - notícies i recursos per a les entitats i el voluntariat
- [www.solucionesong.org](#) – fòrum de consultes online sobre diferents temes de les entitats

**Conegueu tots els serveis
i la formació que Torre Jussana
ofereix a les entitats de BCN a
tjussana.cat**

Avinguda Cardenal Vidal i Barraquer, 30
08035 - Barcelona
932 564 118
tjussana@bcn.cat

tjussana.cat

twitter.com/tjussana
facebook.com/torrejussana
instagram.com/tjussana

**Ajuntament
de Barcelona**